

életi

HÍRADÓ

VIII. ÉVFOLYAM, 45. SZÁM

ÁRA: 150 Ft

1964. NOVEMBER 5.

Törökország új moszkvai nagyköveteinek interjúja

Hassan Esat Ishik, Törökország új moszkvai nagykövete a Szovjetszkaia Roszszija tudósítójának adott nyilatkozatában hangsúlyozta: „a szovjet államnak a tartós békéért és a nemzetközi együttműködés kiszélesítésében vívott harcban tanúsított külpolitikai aktivitása pozitív visszhangra talál a török kormányánál és a török népnél is”.

A tudósítónak a szovjet-török kapcsolatok fejlesztésének távlataira vonatkozó kérdésére a nagykövet így nyilatkozott: „telentélyes szovjet képviselők kijelentései és gyakorlati cselekedeteik azt mutatják, hogy a szovjet állam nem akar más államokommal uralkodni. Ez pedig jó alap a török-szovjet kapcsolatok megerősítéséhez”.

A közeljövőben teendő konkrét lépésekről szólva, Ishik azt mondta, hogy „a Szovjetunió és Törökország gazdasági együttműködésének kiterjesztése igéri a legbiztosabb lehetőségeket”.

Az új chilei elnök helyre akarja állítani országát Kubával

Eduardo Frei, a legutóbbi chilei elnökválasztások győztese megtartott sajtóértekezletén megerősítette azokat a korábbi jelentéseket, hogy a Kuba-ellenes veszteségzár fellazítására törekszik. Kijelentette ugyanis, hogy szorgalmazni fogja azoknak a Kuba-ellenes intézkedéseknek a felülvizsgálatát, amelyeket az Amerikai Államok Szervezete hagyott jóvá.

„Ennek a lépésnek az a célja, hogy helyreállítsuk diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatainkat Kubával, amelyek az AÁSZ-ban megtartott többségi szavazás után szakadtak meg” — mondotta. Hozzáfűzte még, hogy kormányja diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatban kíván lenni minden országgal, beleértve a szocialista országokat is.

Tanzania Egyesült Köztársaság

Julius Nyerere elnök sajtóértekezletén bejelentette, hogy kormányhatározat értelmében ezután Tanzania Egyesült Köztársaságnak hívják Tanganyika és Zanzibár Egyesült Köztársaságot.

Johnson a békéről szónokol. Goldwater „meglepetést” jósol

Johnson amerikai elnök az ország nyugati és közép-nyugati részében folytatta választási hadjáratát. Beszédében a béke ügye volt a központi téma. Különösen hosszadalmasan foglalkozott ezzel a Salt Lake City-i mormon szentélyben tartott választói gyűlésen.

Az amerikai elnök óvott attól, hogy az örültség és az eszelősség felülkerekedjen az amerikai politikában, és a világot „ellenőrizhetetlenül az örök kárhozatba” sodorja. Johnson arról beszélt, hogy ma olyan új korban élünk, amikor az embereknek egy olyan világ felé kell fordítaniuk a történelem menetét, amely nem ismeri majd a háborút. Ez ma a legsürgősebb és legégetőbb feladatunk — mondotta Johnson.

Goldwater köztársasági párti elnökjelölt a pennsylvaniai Harrisburgból az ország középnyugati része felé indult egy újabb kampányvonattal,

A béke megőrzésének legfőbb támasza a szocialista országok léte és ereje

Szakszervezeti gyűlés a Vasas Székházban
Erutyó János és Louis Saillant beszéde

A Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöksége és a Szakszervezetek Budapesti Tanácsa rendezésében a Vasasszakszervezet székházában gyűlést tartottak a budapesti szervezett dolgozók képviselőit a Szakszervezeti Világszövetség Főtanácsának budapesti ülészakaról. Részt vett az értekezleten és az elnökségben foglalt helyet Louis Saillant, a Szakszervezeti Világszövetség főtitkára.

A Szakszervezetek Budapesti Tanácsának vezető titkára üdvözölte a megjelenteket, majd Erutyó János, a SZOT főtitkára lépett a mikrofonhoz. Bevezetőben a Szakszervezeti Világszövetség Főtanácsának budapesti ülészakaról, a határozatokról és az ezekkel kapcsolatos feladatokról tájékoztatta a megjelenteket. Egyebek között rámutatott, hogy a magyar szakszervezetek törekvései megegyeznek a Szakszervezeti Világszövetség céljaival. Mi is a béke megőrzését tartjuk napjaink egyik legfontosabb feladatának.

— Egyetértünk azzal — mondta a többi között — hogy az SZVSZ valamennyi ország dolgozóit érdekeinek megfelelően állást foglalt a háború és béke kérdésében. A tanácskozás résztvevői joggal állapították meg, hogy korunkban a béke megőrzésének legfőbb támasza a szocialista országok léte és növekvő ereje.

Brutyó János elmondta, hogy a főtanács budapesti ülésén állást foglalt az újonnan felszabadult és a még ma is gyarmati sorban sínylő országok támogatása mellett. Határozatot hoztak arról, hogy erősíteni kell a világ dolgozóinak szolidaritását a szabadságukért, függetlenségükért hősiesséssel küzdő népekkel. A Szakszervezeti Világszövetség tagszervezetei vállalták, hogy a dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front megalakulásának évfordulóján — decemberben — újabb megmozdulásokkal adnak nyomatékot követelésüknek: rendezzék mielőbb a vietnami kérdést.

A magyar szakszervezeti mozgalom tagjainak és mintegy félmillió tisztségviselőjé-

nek — hangsúlyozta a többi között az előadó — az a legfőbb feladata, hogy minél jobban, minél gyorsabban végrehajtsák a Szakszervezeti Világszövetség V. kongresszusának határozatait, amelyeket most a főtanács budapesti ülésén is megerősítettek. Tovább kell erősíteni a proletár szolidaritást, a munkásegység nemes eszméjét, s mindent meg kell tennünk, hogy szocialista hazánk építésében is rendben eleget tegyünk kötelezettségeinknek. A következő hónapokat jól ki lehet használnunk, hogy hiánytalanul teljesítsük az ideit tervet, s minden területen leküzdjük a nehézségeket. Ezt kívánja tőlünk népünk érdeke és ezzel tehetjük a legtöbbet a főtanács határozatainak sikeres végrehajtásáért is.

Louis Saillant, az SZVSZ főtitkára lépett ezután nagy taps közben a mikrofonhoz. Bevezetőben az SZVSZ baráti, testvéri üdvözlését tolmácsolta, s a világszövetség vezetője nevében köszönetet mondott a SZOT-nak, mert lehetővé tette a főtanács XIII. ülészakának zavartalan lebonyolítását.

A budapesti tanácskozások legfontosabb eredménye — mondotta —, hogy a Szakszervezeti Világszövetség a továbbiakban is híven követi tevékenységének eddigi irányvonalát. Az utóbbi időben kísérletek történtek arra, hogy az SZVSZ-t eltérítsék eddig követett politikájától. A legfurcsább az — tette hozzá —, hogy akik ezt felvetették, tulajdonképpen nem is javasoltak semmiféle konkrét irányvonalat, hanem azt akarták elérni, hogy az V. szakszervezeti világkongresszuson elfogadjátok akcióprogramot másféleképpen értelmezzük. Márpedig egyetlen ország szakszervezeti központja sem sajátíthatja ki magának azt a jogot, hogy a döntőbíró szerepét játssza nemzetközi szervezeteink akcióprogramjának értelmezését illetően. A demokrácia mindenekelőtt a nyílt viták lehetőségét jelenti — hangsúlyozta —, azt, hogy mindenki érvelhet, kifejtetheti véleményét, s utána természetesen a szavazás eredménye dönt. Ilyen alapon nyitottuk

meg a vitát a Budapesten megtartott ülészakunkon is, s a határozatok demokratikus szavazás útján születtek. Mindezek ellenére a kisebbségben maradtak azt igyekeztek bizonygatni, hogy a többségnek nincs igaza, s az ő álláspontjuk a helyes.

Mi a nyílt, őszinte eszmecsere hívei vagyunk, s biztosak vagyunk benne, hogy a Budapesten megkezdett beszélgetések folytatódni fognak, egészen a jövő év októberében sorra kerülő VI. szakszervezeti világkongresszusig.

A főtitkár nagy tapsal, tetszéssel fogadott beszéde után az aktív ülés Keszei Károly zárószavával ért véget.

A brit kormány első gazdasági szükségintézkedései

A Westminster-apátság mögött, a Church House kör alakú tanácstermében, George Brown, az új brit kormány gazdasági főminisztere „hirdette az ígét”. Oldalán Callaghan pénzügyminiszter, a körbefutó padsorokban a brit és a nemzetközi sajtó 250 képviselője — ennyien jöttek el, hogy meghallgassák a kinyilatkoztatást: miként akar segíteni a munkáspárti kormány a súlyosan megbetegedett angol gazdaságot?

Brown és Callaghan, a brit gazdaságnak hivatalból főorvosai bejelentették, hogy a beteg láza (vagyis a brit fizetési mérleg várható év végi deficitje) 700—800 millió font lesz. Nagy jámborságra valló türellemmel egy szót sem vetettek emiatt a megboldogult örökhagyó a bukott tory-kormány szemére. Bejelentették, hogy az élelmiszerek és az ipari nyersanyagok, valamint a műgyártók számára behozott antik holmik kivételével

15 százalékos felárat vetnek ki az importcikkekre, ezzel szemben adókedvezményben részesítik az exportáló brit cégeket.

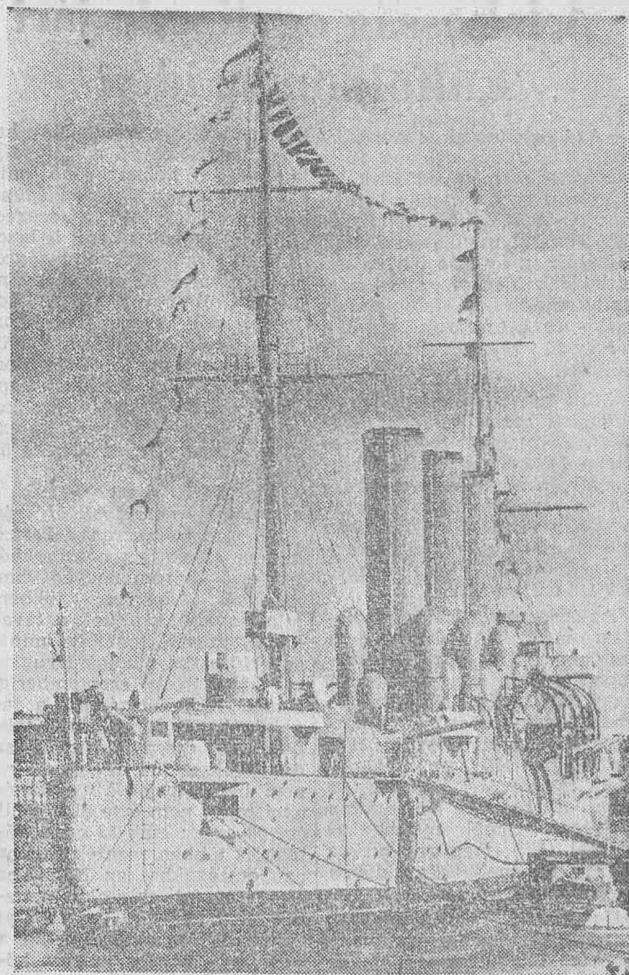
A jelszó: „Végy és adj el angol árut!” A kereskedelmi mérleg hiányának ily módon való megszüntetése a kormány fő célkitűzése.

Elvárják — hangoztatták —, hogy a világ megértéssel legyen a brit gazdasági nehézségek iránt, s az érintett országok eltűnjék a 15 százalékos importfelárat anélkül, hogy megtorlásul hasonló vámtöbblettel sújtsanak a brit exportcikkeket.

A szabadkereskedelmi övezet Britanniába irányuló exportjának 36, a világ többi részéből, így a szocialista országokból Angliába behozott áruké 13 százaléka szenved majd az importfelártól.

A kormány árelnörszert létesít, amely felügyel, hogy ezt az áröbbltetet nem hárítják-e át a fogyasztókra.

Az ostromló kérdésekre sem adtak azonban felvilágosítást arról, milyen eszközök állnak majd a szerv rendelkezésére, ha az importfelár miatt néhan mégis fogyasztói áremelés következne be. Egy amerikai újságíró megkérdezte, miért gondolja a kormány, hogy az érintett országok nem fognak hasonló felárat szabni a brit exportcikkekre, például a gépkocsikra? A pénzügyminiszter ismét a világ földrajzi apellált, ami a kapita-

Az Auróra hajónaplójába a következőket írták: „Október 25-én este 9 óra 45 perckor a Forradalmi Katonai Bizottság parancsára az Auróra leadta a megbeszélte lövést a Téli Palotára, hogy az ideiglenes Kormányt a dolgozó nép jogainak elismerésére kényszerítse és arra, hogy átadja a hatalmát a Szovjeteknek.”

lista üzleti ügyekben eléggé ingátog tényező, Mr. Brown viszont arra célzott: ha a brit gazdaság hajba kerül, az végső soron más hasonló rendszerű országoknak sem veszélytelen luxus.

Egyébként mindketten hangoztatták, hogy a font sterling szilárd marad. A kormány hivatalos nyilatkozatban közzétett többi intézkedés olyan általánosságban mozog, hogy jelentőségüket még nem lehet felmérni. Tény, hogy a hagyományos szükség-

intézkedések — mint a bankkamatláb és a közvetett adó felemelése — nem szerepelnek a munkáspárt „orvossagai” között. Azonban világos, hogy a kormány a gazdaságot fenyegető ellenséges jelenségekre még nem sütötte el a „nagygyút”. Húsba vágó intézkedésekre számítanak a közeljövőben. A kérdés az, hogy kinek a húsába vágunk. Valószínű, hogy a spekulatív tőke-nyereségekre adót vetnek ki, s ezzel szemben a munkásoktól is önmegtartóztatást kérnek a bérkötéseknél.

Hivatalba lépett Phan Khac Suu, az új dél-vietnami államfő

Phan Khac Suu, Dél-Vietnam megválasztott új államelnöke átvette a hatalmat a katonai triumvirátustól, amelynek tagjai aláírásával ellátott dokumentumban felosztották a megválasztott katonai vezető szert.

Khanh tábornok és miniszterei benyújtották lemondásukat, egyelőre mint ügyvezető kormány, helyükön maradnak, amíg ki nem nevezzük az új miniszterelnököt. Valószínű-

nek tartják, hogy az új polgári kormány megalakulása néhány napot vesz igénybe. A miniszterelnöki tisztségre leggyakrabban Tran Van Huong saigoni polgármestert emlegették.

A dél-vietnami katonai vezetők vasárnap úgy határoztak, hogy Khanh tábornokot javasolják a fegyveres erők főparancsnokává. A kinevezés az új polgári kormány feladata lesz, valószínűleg a vezető tisztek állásfoglalása alapján.

Afrika új független állama: ZAMBIA

Lusakában közzétették Zambia kormányának névsorát. Elnök és miniszterelnök: Keneth Kaunda, alelnök: Reuben Kamanga, külügyminiszter: Simon Kapwepe.

Zambia Afrika 36. független országa, a Brit Nemzetközösség 20. független tagja. Zambia egyike a természetben leggazdagabb afrikai országoknak, különösen réztermelése jelentős.

Politikai megfigyelők nagy jelentőséget tulajdonítanak Zambia létrejöttének azért is, mert földrajzi helyzeténél fogva, igen nagy szerepet tölthet be Afrika még gyarmati uralom alatt levő területeinek felszabadításában. Az ország határos Tanganyikával, Malawival, Mocambique-vel, Rhodesiával, Beccuanafölddel, Angolával, Kongóval és Dél-Afrikával.

Jan Smith dél-rhodesiai miniszterelnök pénteken éjfélkor, egyidőben azzal, hogy Észak-Rhodesia függetlenné vált, rádióbeszédet mondott. A fehér fajvédők kormányának vezetője közölte, hogy Zambia kikiáltásával Dél-Rhodesia nevével Rhodesiára változtatják. Smith miniszterelnök nem nyilatkozott arról, elfogadja-e az új angol miniszterelnök, Wilson meghívását. A rhodesiai kormányfő ezt megelőzően kijelentette, hogy a londoni kormány beleegyezése nélkül, egyoldalúan is kész kikiáltani az ország függetlenségét — hogy így biztosítsa a fehér telepesek uralmának fenntartását.

A lakosság egytizede járt külföldön az idén

Az idegenforgalom munkájának még nincs egészen vége, a szállodák még zsúfoltak, a főszerepon azonban már befejeződött. A Központi Statisztikai Hivatal munkatársai már készítik az év első három negyedének idegenforgalmi adatait, részletesen feldolgozzák a ki- és beutazások számát, amelyről tájékoztattak bennünket.

Mint az várható volt, az utazások száma nagyon megnőtt. Szeptember végéig pontosan 1 047 420 külföldi állampolgár érkezett Magyarországra, s csaknem szám szerint ugyanennyi 1 079 139 magyar utazott ki — a tavalyi háromnegyed évi 467 409-cel, illetve 438 448-cal szemben.

Az idegenek közül a szocialista országokból érkeztek a legtöbben: 910 ezren, háromszor annyian, mint tavaly. A nagy növekedést elsősorban a csehszlovák-magyar határ-egyezmény eredményezte; 1963 októberéig 120 ezer csehszlovák turista járt nálunk, az idén a hasonló időszakban 630 ezer. Ennél mintegy 30 ezerrel több magyar turista utazott ugyanebben az időben Csehszlovákiába.

Ugyancsak új határ-egyezmény következtében lendültek fel a Lengyelország felől, illetve felé tartó utazások. A tavalyi 29 ezer helyett 45 ezer lengyel vendég érkezett hozzánk eddig, s a múlt évi 20 ezer magyarnak körülbelül kétszerese látogatott Lengyelországba. Még nagyobb arányban nőtt a vámosok és határ-

őrök munkája a jugoszláv határállomásokon: a tavalyi kilencszer helyett több mint 25 ezer jugoszláv vendégünk volt (ez nagyrészt a szegedi ünnepi játékok sikerét is bizonyítja), míg Magyarországról — a tavalyi 16 ezerrel szemben — mintegy 28 ezren látogattak déli szomszédainkhoz. A felsorolt országokon kívül még a Szovjetunióból (74 ezer) és az NDK-ból (67 ezer) kaptunk sok vendéget, ezrekkel többet, mint 1963-ban. Romániából tavaly is, az idén is 59 ezren jöttek.

Erősödött kapcsolatunk a nyugati országokkal is. Százhatvanegyezen érkeztek a nem szocialista országokból az első három negyedéven hozzánk (28 ezerrel többen, mint tavaly), s közülük a tavalyi 73 ezerrel szemben mintegy 110 ezren utaztak Nyugatra januártól szeptemberig. Nyugat-Németországból a tavalyinál (27 ezer) jóval többen, 47 ezren érkeztek, az osztrákok száma a soproni ünnepi hetek gyengébb eredményei miatt nem érte el a múlt évi 68 ezret: csak 54 ezer. Tőlünk is többen mentek ezekbe az országokba, az NSZK-ba 23—24 ezren, ez csaknem tízezerrel nagyobb a tavalyi számnál), Ausztriába pedig a múlt évi 28 ezer helyett körülbelül 40 ezren.

1964 első három negyedében tehát az ország lakosságának több mint tíz százaléka utazott; turistáink eljutottak szinte minden európai államba, s hozzánk is mintegy 90—100 országból jöttek vendégek.

Megnyílt az ország legnagyobb ABC áruháza a József Attila telepen

A József Attila lakótelepen megnyitották az ország legnagyobb ABC-áruházát. Az ötmillió forintos költséggel épített és hárommillió forint értékű berendezéssel ellátott ultramodern, úgynevezett supermarketet Tausz János belkereskedelmi miniszter adta át; a megnyitáson részt vett Sarlócs István, a Fővárosi Tanács elnöke, s ott voltak a Fővárosi Tanács elnökhelyettesei, a SZOT, a IX. kerületi Pártbizottság és tanács képviselői is. Az önkiszolgáló rendszerű, reggel 6 órától este fél 9-ig nyitva tartó ABC-áruház, amelyet az eredetileg tervezett 9 kisebb üzlet helyett építettek fel, 1600 négyzetméternyi területet foglal el: a 30x30 mé-

teres tágas, világos eladótérrel fűszer-, csomag- és italárut, gyümölcsöt, zöldséget, rövid-árut, papír-, játék- és vas-műszaki cikkek, háztartási kellékeket, villamosági felszereléseket vásárolhatnak az új lakónegyed lakosai. Az áruház jelenleg összesen száz tonna súlyú és több mint hárommillió forint értékű árukészlettel rendelkezik; a vásárlók kényelmét külön presszóhelyiség, gombnyomással árukereső vezérlőasztal, két tuatnyi mérleg, hét pénztár szolgálja. Az önkiszolgálásra gördülő bevásárlókocsik állnak rendelkezésre, egy részükbe kisgyermeküket is elhelyezhetik a bevásárló háziasszonyok.

Átszervezik a fővárosi munkaerő-közvetítést

A fővárosban jelenleg működő nyolc munkaközvetítő irodától az év második negyedében a vállalatok összesen 49 070 új munkaerőt igényeltek. Ugyanebben az időszakban a közvetítőirodáknál összesen 33 792-en kerestek munkát: 12 994 férfi és 20 798 nő. A fentiekből megállapítható, hogy a vállalatok igényeit nem tudták kielégíteni. Most fordult elő első ízben, hogy 1964 második negyedében a munkát kereső nők száma azonos volt a bejelentett női munkaerőigénnyel.

A munkaerőkereslet változatlanul a férfi segédmunkások iránt a legnagyobb, de kevés a forgácsoló- és az építőipari szakmunkás is. A közvetítőirodák nem tudják kielégíteni a segédmunkások iránti igényt sem. Növeli a problémát, hogy sok vállalat nem tartja be azt a rendelkezést, amely szerint a fővárosi gyárak, üzemek csak a közvetítőirodák útján alkalmazhatnak adminisztrációs, műszaki munkakörökben, továbbá az idős és a csökkent munkaképességűek számára biztosított munkaterületeken dolgozókat, valamint állandó vidéki lakóhelyű munkakeresőket.

A fővárosi munkaerőgazdálkodás feladatainak célszerűbb megoldása érdekében terübe vették a munkaközvetítő irodák összehívását. A tervek szerint három, nagy területen működő munkaerőgazdálkodási hivatalt hoznak létre 1965-ben: budai hivatalt az összes budai kerületi hatáskörrel, észak-pesti IV., V., VI., VII., XIII., XIV., XV. és XVI. kerületi hatáskörrel, végül a dél-pesti VIII., IX., X., XVII., XVIII., XIX., XX. és XXI. kerületi hatáskörrel.

Tervezik központi Ifjúsági Foglalkoztató Iroda létrehozását is, ez a fiatalok pályaválasztását, az ifjúság szakmai képzését, továbbtanulását segíti majd elő, és biztosítja a tovább nem tanuló, 18 éven aluli fiatalok megfelelő munkába állítását.

Az új hivatalokkal olyan területi munkaerőpolitika kialakítását kívánják biztosítani, amellyel elősegítik Budapest fejlesztési terveinek egyeztetését a munkaerőhelyeztetéssel, összehangolják a fővárosi, valamint a bejáró vidéki munkaerők foglalkoztatását és a munkaerőfelesleg irányítását, együttműködve a szakminisztériumokkal és a szakszervezetekkel.

Négy év alatt megkétszereződött a baromfi- és a tojásfogyasztás

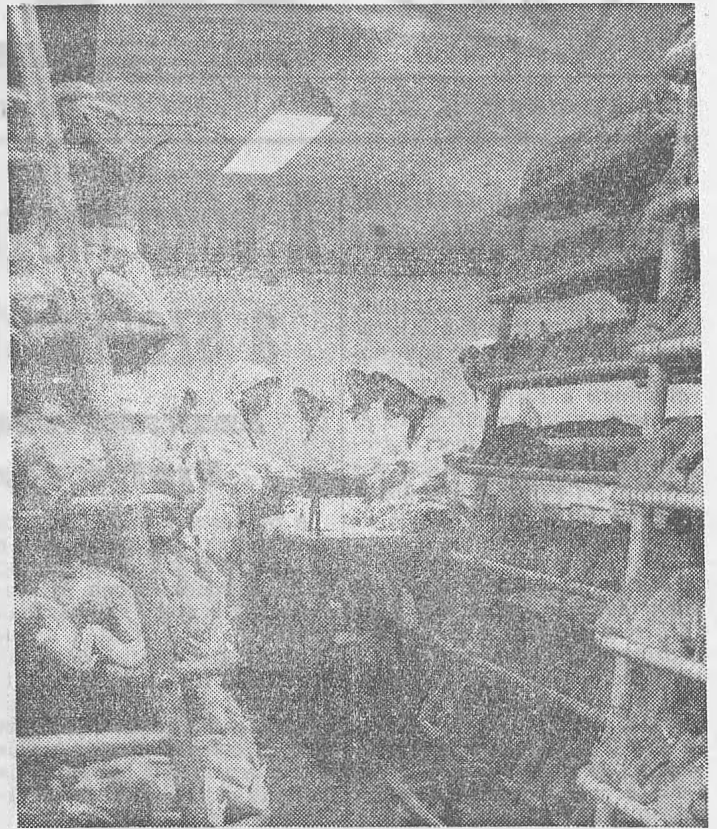
A boltokban mindig elég a vágott tyúk, a darabolt csirke, bőven kapható kacska, jön a pulykaszezon, tojás meg éppen annyi van, hogy a nyáron még rá is romlott a kereskedelemre. Jó az ország baromfiellátása. E fontos élelmiszeri cikk gazdája, a Baromfiipari Országos Vállalat évről évre növeli termelését, s erre a növelésre az jellemző, hogy míg 1960-ban nem egészen három ezer vagon baromfit vásároltak fel, addig az idén a tervezett öt és fél ezer vagonnál is jóval több, mintegy 6300 vagon kerül a gyárakba.

Legnépszerűbb: a darabolt csirke

A nagy javulás természetesen elsősorban a mezőgazdaságnak köszönhető. Az átszervezés után az erőre kapó termelőszövetkezetek először a baromfitartásban érték el talán legnagyobb sikereiket. Kevés beruházással, jó munkaszervezéssel, főleg pedig a kisüzemnél jóval korszerűbb módszerekkel néhány esztendő alatt nemcsak az ország baromfi- és tojásigényét tudták kielégíteni, de bőven jut a magyar apróháziakból külföldre, exportra nyugati és szocialista országokba egyaránt.

A tenyésztéssel együtt korszerűsödtek az ipari és kereskedelmi vállalatok is. A feldolgozó vállalat maga juttatja el a keltetőkből kikérült naposbikéket a szerződést kötő állami és szövetkezeti gazdaságoknak, s így biztosan számíthat a feldolgozandó pecsenyekacsákra, rántani való csirkékre. A gazdaságok pedig szívesen foglalkoznak ezzel a jövedelmező állattartással, olyan már-már kapacitásgondjai vannak.

Nemcsak a mennyiség, a választék is kielégítő. Jelenleg a melléktermékeken és a tojásokon kívül hétfajta cikket gyárt a Baromfiipari Országos Vállalat, s ebben a hízott és pecsenyekacsától a gyöngytyúkiig és a pulykáig minden szárnyas megtalálható. A termékek közül talán a műanyag zacskóba csomagolt darabolt csirke a legnépszerűbb; higiénikus kezelése, önkiszolgálásra alkalmas csomagolása, bő választéka miatt a kereskedők és a háziasszonyok egyaránt szeretik. Annyira szeretik, hogy a három évvel ezelőtti 458 vagon helyett az

A törökszentmiklósi Baromfi-feldolgozó Vállalatnál naponta 500 mázsa baromfit dolgoznak fel a vállalat munkásai.

idén már több mint 600 vagonnal kért a kereskedelem a vállalatától. Nemcsak a belkereskedelem, tavaly például több mint kétszáz vagonnal küldték az európai piacokra is.

Export, fejlesztés, rekonstrukció

A vállalat termékei kelendő exportcikk. Nyugat-Európában, főleg Olaszországban, Svájcban, Ausztriában és Nyugat-Németországban talán a legjobb vásárlóra, s a KGST-ben — Csehszlovákia, az NDK piacain — is vezető szerepe van ennek az iparágának; a Szovjetunió meg annyi baromfit vásárol Magyarországtól, amennyit csak külkereskedelmünk szállítani tud.

S nemcsak a baromfit, baromfi-feldolgozó gépeinket is szívesen vásárolják külföldön. A nagy hagyományú magyar iparág az évek során kifejlesztette korszerű gépgyártását is, amelynek színvonalára jellemző, hogy a KGST-ben hazánkra osztották ezt a feladatot, s egész gyárakat szállítottunk a szomszédos országoknak.

Közben természetesen a hazai termelés színvonala is fejlődik. A baromfi-feldolgozó iparban ma szinte nincs is fizikai munka, félautomaták és automata gépek vágják, kopasztják, csomagolják, fagyasztják a csirkét, kacsát gusztusosan, higiénikusan. A kapacitásgondok megoldására az ország 11 feldolgozó üzeme közül sokat rekonstruálnak. A kecskeméti — folyamatos termelés közben — Közép-Európa legkorszerűbb feldolgozó üzemévé fejlesztik, folyik a korszerűsítés Szentesen, ez év végén elkezdődik a kaposvári gyárban, s a jövő év első hónapjában Sárváron. Ha a mezőgazdaság termelése így nő, új gyárakra is szükség lesz; már tervezik, hogy három-négy év múlva működik a miskolci üzem, amelyet az új hűtőház mellé terveznek, s az elképzelések szerint a következő öt éves tervben Székesfehérváron is új gyár és hűtőház épül.

Hatszáznyolcvanmillió tojás

A tojásfogyasztással kapcsolatban a szakemberek közölték, hogy az idei az első esztendő, amikor az állami ipar és kereskedelem teljes mértékben el tudja látni a lakosságot ezzel az értékes táplálékkal. Az idén ugyanis a három évvel ezelőtti 470 millió helyett mintegy hatszáznyolcvanmillió tojást szállítanak a kereskedelmek. Láng György, a vállalat vezérigazgatója elmondta, hogy a karácsonyi, újévi csúcsforgalom idején is elegendőt küldenek a boltokba. A nyári tojáspanaszokkal kapcsolatban azt hallottuk, hogy a vásárlók jogos kifogásainak oka éppen az volt, hogy maga az ipar sem készült fel ekkora tojásmennyiség forgalmazására, s ezért ment tönkre sok tojás. A nyári hónapok tanulságait természetesen levették, s ígéri, hogy az idei zavar nem ismétlődik meg.

Az iparág esedékes tervét október első napjaitól 130 százalékra teljesítette, a baromfiipar fő idénye azonban még ezután következik. Most jönnek az év végi ünnepek, a karácsonyi csúcsfogyasztás, s most az év utolsó hónapjaiban híznak levágásra a libák és pulykák. A vállalat üzemei, szállítóeszközei és több mint hat ezer dolgozója felkészült erre a munkára. A csúcsidényben mintegy hatszáz vagon pulykához kívánhatnak jó étvágyat a fogyasztóknak.

Wilson gazdasági szánalmi programját sem belföldön, sem külföldön nem fogadták ovációval

Angol pénzügyi körökben ugyan meglepődés nélkül nyugtázzák, hogy az új munkaspárti kormány nem rukkolt elő semmi nemű meglepő és megrázkódtató újítással, viszont kétségbevitte, hogy az exportserkentés önmagában elegendő lesz-e a felbillent külkereskedelmi mérleg kiegyensúlyozására. A polgári sajtó mindössze enyhén kritikus hangot üt meg, de a Daily Worker, a kommunista párt lapja élesen támadja a programot, amely „nem ígér semmi olyat, amit a toryk meg ne ígért volna”. A lap kifejti, hogy a gazdasági bajok fő oka: a külföldi katonai kiadások és a túlméretezett tökelexport. Ha a két tételt csökkentenék, évi 650 millió fontot lehetne megtakarítani. A Daily Worker végül leszögezi, hogy nem a tory gazdaságpolitika folytatására van szükség, hanem arra, hogy a munkaspárti kormány bátran szakítson ezzel a politikával.

Az Egyesült Államok, amennyire Dillon pénzügyminiszter kijelentéséből megítélhető, egyelőre megértőnek látszik. Ennek részint az az oka, hogy az amerikai vezetés tudja: a Wilson-kabinet intézkedései a kisebbik rosszat jelentik. Másrészt — a Reuter értesülése szerint — a Johnson-kormány biztosítékot kapott Londonból, hogy a szánalmi program nem érinti az angol-amerikai kapcsolatokat

Ez történt

és az Egyesült Államok általános gazdasági érdekeit sem. Más nyugati fővárosokban azonban nagy visszhangot keltett az angol kormány programja. A szabadkereskedelmi övezetbeli partnerek éppúgy tiltakoznak, mint a Közös Piac tagállamai. Az első visszhangokból arra lehet következtetni, hogy Wilson kabinetje viharos vizekre evezett és kiütközéseiben nagy bizonytalanságnak néz elébe.

Ezekért a várható megpróbáltatásokért aligha kárpótolja London, hogy a NATO-hoz és főként Washingtonhoz fűződő kapcsolatát a közös atomflottával összefüggő kérdések egyelőre még nem terhelik meg. Gordon Walker, bár ezekről is tanácskozik az amerikai fővárosban, nincs felhatalmazva arra, hogy kimondja a döntő igent vagy nemet. A döntés jogát Wilson fenntartotta magának, s csak az új amerikai elnökkel való találkozás után mondja majd meg, hogy elfogadja-e avagy elveti-e a sokoldalú NATO-atomerő tervét. Bonn változatlanul sürgeti a döntést. De míg Washingtonnak London álláspontja okoz gondot, a nyugatnémet vezetők Párizs közvetített vétója nyugtalanítja.

A szovjet-francia kereskedelmi tárgyalások befejezésükhöz közelednek Párizsban. A francia fővárosba érkezett Patolicsev külkeres-

A VILÁGPOLITIKÁBAN

kedelmi miniszter, hogy aláírja az öt évre szóló egyezményt. Lapértésülések szerint a megállapodás beruházási javak vásárlására hétévi hosszulejártú hitelt biztosít a Szovjetunióknak. Franciaország ily módon csatlakozik azokhoz a vezető tőkés országokhoz, amelyek figyelmét kívül hagyják a szocialista országokkal kapcsolatos hitelkorlátozásokra vonatkozó berni egyezményt. Néhány héttel ezelőtt Anglia szüntette meg a hátrányos diszkriminációt és nyújtott tizenöt évi hitelt a Szovjetunióknak beruházási javak vásárlására, majd Japán kötött hasonló értelmű egyezményt a Szovjetunióval.

Bonn a NATO vezére szeretne lenni — állapítja meg Mihajlov, a Pravda bonni tudósítója, az NSZK vezető köreinek az Atlanti Szövetséggel kapcsolatos terveiről írva. A sokoldalú NATO-atomhaderő ma már nem csilapítja Bonn farkasétvágyát, sőt csak nagyobb étvágyra gerjeszti a nyugatnémet militaristákat — hangsúlyozza a tudósító. — Az új bonni kormány hosszú időn át minde nélkülöt arra törekedett, hogy megállítsa a nyugatnémet hivatalos politikával szemben növekvő bizalmatlanságot. Az a tény azonban, hogy Bonn egyre-másra atomtöltetű rakétákat követelt, óvatosságra intette a népeket. Erhard kan-

cellár legutóbbi kijelentése, amely szerint az NSZK kész Bonn és Washington kétoldalú megállapodásával tenni a sokoldalú NATO-atomhaderő létrehozásának tervét, egyszer s mindenkorra kudarcra kárhoztatta a bizalom megnyerésére irányuló erőfeszítéseket. Ezzel lehullott a régi politikák leplező utolsó fügefalevélje is. Von Hassel bonni hadügyminiszter most azt sürgeti, hogy különböző típusú és hatósugarú atomtöltetű rakétákból egész fegyvertárat hozzanak létre. Ez azonban a dolognak csak „technikai része”. A lényeg az, hogy Bonn a NATO valamennyi területén egyre hangosabban követeli magának a vezető szerepet.

Ezzel kapcsolatban a Pravda cikkírója emlékeztet rá, hogy Heusinger, a Bundeswehr volt főfelügyelője öttagú NATO-direktórium felállítását javasolta az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Nyugat-Németország és Olaszország részvételével „a nyugati szövetségi politikai és katonai vezetésére”.

Mihajlov, a Rheinische Post vezércikkét idézve megállapítja, hogy Bonn „a NATO Főhivatalára szeretne lenni”.

Latin-Amerika, a nyugat-amerikai földrész hű önmagához. Ezúttal Bolíviában tört ki a társadalmi elégedetlenség vulkánja, és az orszá-

A CIPÉSZET JÓ SZAKMA

Az eredményeket
nem adják ingyen

Balassagyarmaton az Ipoly Cipőgyárban egy jó termelési esztendő végéhez közelednek. Jó eredménnyel zárták a félévet, utána nem régen a harmadik negyedévet is. Végigmegyünk az üzemben, megállunk a cvikkolóbrigádnál.

A tizennyolc fős cvikkolóbrigád vezetője, Frisala Márton elítelt huszonhat éves. A szabad életben fűtő volt a mestersége. Hat éve dolgozik az Ipoly Cipőgyárban. Szakmunkásképző tanfolyamot végzett és három hónapja vezető a cvikkolóbrigádot.

— Jó összetételű a brigád — mondja Frisala Márton —, az átlag életkoruk huszonöt-harmincöt között van. A brigád átlagkeresete hatszáz forint körül mozog. Ennyi a tiszta pénz.

Szorgalmas brigád

Az általánosságok után így jellemzi brigádja egyes tagjait:

— Varga Tibor márciusban került a brigádhoz. Magán dolgairól nem sokat tudnak a többiek. A munkához való viszonya jó. Szeret dolgozni és tud is. A társaival szemben zárkózott, szőfukar. Szeret sportolni is. Szarvas Sándor elítelt huszonhárom éves. A cipészszakmát hivatásának tekintti, a gépek kezelését is meg akarja tanulni. Ha ki szabadul, az a számítása, hogy cipésznek megy. Földműves volt a büntetése előtt. Hogy a célját elérje, ahhoz itt segítségére vannak a lehetőségek. A tanműhelyekben elméletileg is jól felkészülhet az ember a cipészszakmában.

A cvikkolóbrigád-tagok többsége tanfolyamot végzett. S bár a brigádban is vannak olyanok, akik hosszú idő után kedvezményesen szabadultak. Bent fegyelmezettek voltak. Mégis újabb bűnökkel terhelt, hamarosan visszatértek...

— A példaképek nem az ilyenek, hanem azok a volt elítéltek, akik, mint Kitlinger Károly is, az egyik ktsz-nél helyezkedett el, megelégedéssel dolgozik hosszú idő óta, két-

ezer forintnál nagyobb fizetéssel.

Jó példákat tudnak olyanokról, akik a különböző cipőgyárakban helyezkedtek el a szakmában. Van hát szép példa is előtűnik a jövőre.

A visszaérkezők láttán, mégis a legerősebb embereken is átborzong a kétség:

— *Hogyhogy, visszajönnek? Hát kint „vadásznak” ránk? Majd én is így visszakérek...?*

Ami elszomorító

S ilyenkor olyan nehéz megnyugvást találni, belátni: aki becsületes, az nem kerül vissza.

— Rossz nézni a visszakerültek vergődését, amikor csak azt bizonygatják, hogy nem maguk voltak a hibások. De vajon ki volt? Mióta itt vagytok — mondja a brigádvezető —, az évek is eltelték, de magam is másként látok sok mindent... Otthon nagy a mi családunk. Nyolc lány között magam voltam fiú. Elkánászosodtam... Szabadulásom után én is a cipészszakmában akarok elhelyezkedni. Aztán szóba kerül a brigád-kollektíva ereje. Azt mondja erre:

— Voltak itt is összeférhetetlenek. Kovács Dezsőt el kellett tenni közülünk, mert kötekedő természetű volt, mindig elvonta a munkáról a többiek figyelmét is.

— Mennyi az átlagos termelési százalékuk?

— Most a harmadik negyed végén 116 százalék volt. A minőségi százalék meg 97,6. A megengedett: 95 százalék lenne.

— *S mit mutat a fegyelmi helyzet?*

— A brigádban fegyelmi büntetés fél év óta nem volt. De most valószínű lesz. Vizsgálat van folyamatban az egyik ember tiltott levelezése miatt.

Az a sajnálatos az egészben, hogy a tiltott levelezéssel éppen egy olyan ember próbálkozott, aki hosszú börtönévei alatt már megtanulhatta volna: milyen súlyos következményekkel járhat a

szabályok áthágása. (Vagy: az illető már képtelennek tartja magát arra, hogy tisztességes eszközökkel is célt érhet? Ha így lenne, gyorsan szakítania kell ezzel a téves nézetével.)

Dolgozni felelősség!

A művezető csak megerősítette a brigádvezetőnek a cvikkolókról mondott véleményét. S mint egyik gyakori hibát megemlítette:

— *Előfordul néha, hogy puha a kapli vagy a kéreg. Ez részben a cvikkolók, részben a csákózók hibája. A csákózók azt mondják: ha a cvikkolók jól becsületesek, akkor nem lehet puha. Erre a cvikkolók azt mondják: az anyaggal van a hiba... Így serkentik, ösztönzik az egyik munkafolyamatot végzők a másikat a jobb munkára.*

Mikor a cipő elkészül, a vásárló már nem részletezi, hogy a talpát vagy a kéréget más és más készítette, számára az Ipoly Cipőgyár készített jó, kényelmes vagy sejtelt cipőt.

Minden brigád, minden munkafolyamatot végzők felelősek azért, hogy a kész cipő ne legyen selejt.

— sz. g. —

Volt elítéltek írják

Szabadultak igen gyakran szabadulni be levélben volt nevelőknek. Van, aki hazaérkezése után azon nyomban ir utazásáról, első tapasztalatairól. Olyan is van, aki hónapok múltán, sőt, olyan is, aki évek múltán tájékoztatja volt nevelőjét sorsa alakulásáról. Ilyen levelekből közlünk itt néhány sort.

A következő sorokat Varga János írta a Tököli Munkahelyi Parancsnokságra:

„Szerencsésen hazaértem. Este 11 órakor otthon voltam feleségem és gyermekeim között.

Nagyon boldog voltam, amikor megláttam három gyermekemet. A régi munkahelyem, a gazdaság visszavett, mert ott is jó munkát végeztem, mielőtt börtönbe kerültem.

Új orvosi
rendelő

Új orvosi rendelőt adtak át Pécsen a Megyei Börtönben. A világos, tágas helyiségben sokféle vizsgálatot és kezelést lehet elvégezni. A korszerű orvosi műszerekkel felszerelt rendelő jelentősen hozzájárul az elítéltek egészségügyi védelméhez.

Amikor már a szülői bizalom
sem teljes

Korban Sánkózi Zoltán előzetes a legfiatalabb az egri börtön hetes zárkájában, a büntetések számát tekintve azonban túltesz mindenkin. A többség első, második, legrosszabb esetben a harmadik szabaszvesztésre készül, míg Sánkózi a hatodikát várja. Mégsem a múlt, sokkal inkább egy kérdésre kapott válasz miatt időztünk többet az előzetesek között. Azt kérdeztük Sánkózitól: gondolt-e már arra, hogy annak, amit csinál, s ahogyan él, jövőjéért mit tehet?

— *Legalább dolgozott a két dátum között?*

— *Már amikor. Nemigen.*

— *S amíg dolgozott, mennyit keresett?*

— *Ezerkettőszáz körül lett volna a fizetésem havonta.*

— *Hát még egy hónapig sem bírta?*

— *Nem is akartam. Nyolc nap utig elég volt.*

— *Hogyan képzelté az életet munka nélkül?*

— *Más talán szeret dolgozni.*

— *Minden rendes ember szereti a munkáját. Az alkotásban, mert a munka alkotás, örömet li az ember. Ez, persze, magára nem vonatkozik.*

Csalódott szülők

A nevelő válaszolt: — *Feltétlen, mert jó eszű gyerek. Tehetségét azonban a bűncselekmények fondorlatos elkövetésében „gyümölcsöztetiti”. Ez okozza a vesztét. Ismerem a szüleit is, nagyon derék munkásember az apja. Valamikor dolgoztunk is együtt. Az apa mindig azon volt, hogy Zoltából rendes, becsületes munkásember váljék. Mennyit panaszkodott szegény öreg a fia miatt! Az édesanyja úgyszintén. Az apa mondta: arra számított, hogy amikor majd nyugdíjba megy, valamiképpen a fia is segít, majd hozzátette, és abban csalódott, akiben a legjobban bízott.*

A nyugdíj mellé kereshetnek néhány forintot, a család becsületén esett foltot azonban nehéz eltüntetni.

— *... Még nehezebb javítani az elkövetett hibákat ak-*

kor, ha egy fiatalember öt büntetés árán sem tanult meg komolyan gondolkodni — fordultunk Sánkózihez.

Mindenki meghökken a zárkában, amikor Sánkózi így válaszolt:

— *Szerencsére elég fiatal vagyok még ahhoz, hogy a jövőm miatt egyetlen pillanatra is búslakodnom kéne...*

Június 5-én szabadult, és augusztus 11-én újra előzetesben volt...

— *Legalább dolgozott a két dátum között?*

— *Már amikor. Nemigen.*

— *S amíg dolgozott, mennyit keresett?*

— *Ezerkettőszáz körül lett volna a fizetésem havonta.*

— *Hát még egy hónapig sem bírta?*

— *Nem is akartam. Nyolc nap utig elég volt.*

— *Hogyan képzelté az életet munka nélkül?*

— *Más talán szeret dolgozni.*

— *Minden rendes ember szereti a munkáját. Az alkotásban, mert a munka alkotás, örömet li az ember. Ez, persze, magára nem vonatkozik.*

Becsületes

szándékú apa

Beszélgetés közben egyre tisztábban bontakozott ki Sánkózi előzetes egyénisége. A bemutatkozás akkor vált teljessé, amikor az apjához tértünk vissza. A nevelő azt mondta, hogy Sánkózi apja nagyon rendes ember. Sánkózi másként vélekedett. Csaknem megvetéssel beszélt a nyugdíjas apáról.

— *Miért ez a harag az idős emberrel szemben? — kérdeztük Sánkózitól.*

— *Mi mást érdemelhet az olyan apa, aki képes a gyermekét feljelenteni...*

— *Akkor lenne talán több becsülete maga előtt az apjának, ha a cinkosa lesz, ha takarja a fia felháborító viselkedését? Ha ölbe tett kézzel, tétlenül nézi, hogy a fia csavarog, hazudik, lopni, betörni jár, hogy a fiának mindössze nyolcnapos munkára telik a szorgalmából, akaraterejéből, az utolsó szabadulás és az újabb letartóztatás között?*

Attól az embertől, aki olyan becsülettel küzdötté végig az életet a nyugdíjig, ahogy az apja, hiába vár segítséget a bűnben. Az idős férfi becsülete sokkal drágább!

Az édesanyja vágya

Az önmaga megnyugtatására előráncigált neveléses magyarázkodások helyett inkább a fertőző kivezető utat kelleme keresnie, Sánkózi. Hadd teljesüljön az édesanyja vágya, azé az asszonyé, aki sírva kérdezte a nevelőtől: hogyan lehetne az ő fiából becsületes munkásember nevelni? „Mert olyan nagyon nehéz mindig azt mondani, hogy az én fiam most is börtönben van, és arra gondolni, hogy ez a gyerek talán már nem is változik meg...”

Cs. P.

— ács —

ESZMÉLÉS

BEHEMÓT NAGY EMBER lépett be a hegyvidéki vendéglő söntésébe. A söntésben lézengő italozók, a pult mögött álló vendéglátó vezetője nagy szemeket meresztett. A nagy ember hóna alatt ásó, kapa, csákány, vállán zásék és pokróc csüngött. Zörögve ejtette le válláról a három szerszámot, s a falhoz támasztotta, a zásékot és a pokrócot a szerszámok mellé dobta a padlóra.

Köszönt. Hangja mélyen zengett, s leült az ajtónál álló kis asztalka mellé.

— *Mi tetszik? — kérdezte a gebines.*

— *Ennek valamit és innék egy kis bort.*

Kerti munkás lehet, találgatta magában a vendéglős. Persze, már a diót is levették, kiapadtak a kertek. Itt-ott pirosluk még a sárguló lombok között a későn érő, apró piros alma. De csakhamar ezt az almajelét is leszedik, s egyszer csak arra ébrednek a hegyvidék lakói, hogy a hideg északi szél éjjel lesepri a leveleket a fákról, megkopasztva állnak és égnek meredezve sóhajtoznak.

Lehet már ásatni a kerteket, vagy ázni, ha úgy tetszik, előkészíteni a tavasznak.

A nagy ember két adag marhapörköltet kért, és egy liter bort. A borhoz nagy poharat. Most már azon tűnődtek, mennyi idős lehet. Allán legalább kétéves szakáll van, rongyos a ruhája, az ilyen embernek nehéz eltalálni az élet-

korát. Az ápolatlanság éveket rak az emberre. Azért mégsem lehet több negyvennél.

MIG KIHÖZTÁK neki a pörköltet, akkorára megitta a liter bort. Újabb litert kért. A vendéglős habozott. Ki tudja vajon fizetni? Mégis kivitte neki az újabb liter bort.

— *Maga kerti munkás?*

— *Most az vagyok...*

— *Akkor jól keres... Háromszázat naponta!...*

— *Igaz, egyszer már kerestem háromszázat.*

— *De kétszáz az csak megvan?*

— *Na, mikor hogy... Ha puha a föld, akkor megy... De ha kemény, gondozatlan, akkor kevesebb.*

Lehet, hogy nem minden gebines ilyen kíváncsi, mint ebben a történetben forgó ember, de ő érdeklődő, kíváncsi ember volt. Már csak azért is kíváncsiskodott, mert neki is telke van itt Zugligetben. Kár, hogy van, mert csak bajnak van, mondogatta sokszor, ázni, gondozni kell. Jó lesz összebarátkozni ezzel az emberrel — ma este ideje is lesz a barátkozáshoz, mert csak tengnek-lengnek a vendégek —, hogy jutányosan megforgassa az ő kertjét is.

— *Maga pesti lakos? — érdeklődött.*

— *Gondolom, nem éppen úgy nézek ki! — Nevetett. — Aki jobban megnéz, nem tudja, honnan szabadultam. Tuggyák, én vidékről jöttem fel...*

ÉS EKKOR KÖRÜLNÉ-

ZETT, mert érezte, hogy a söntésben levők mind őt figyelik. Már a második liter bort pusztította. Arca pirosodott, szeméből értelem sugárzott. Ha elhallgatott és maga elé révült, úgy tetszett, hogy szomorúság fonja körül.

— *Már csaknem három hete, hogy itt csavarogok a hegyvidéken. Munkát vállaltam... De ne higgyék azt, hogy ez az egyetlen ruhám... Van nekem otthon még...*

— *Miért jött fel vidékről? — kérdezte a söntés sötétjéből valaki.*

— *Miért jöttem fel? — ismételte a nagy ember a kérdést.*

De sokáig válasz nélkül maradt a kérdés, és mintha neki gyűrűkötött volna a válaszadásnak, mint mikor valami nehéz tárgyat emel fel a fogai közt rácsálla a szavakat:

— *Az asszony után jöttem fel... Még a nyáron otthagytam...*

ZÁRÓRA FELE négyen ültek körül a nagy embert. Többet nem ivott, hiába kínálták. Asszonyáról beszélt. Ugy beszélt róla, mint akiben megduzzadt a vér, eret kell rajta vágni, hogy kicsorogjon belőle a felgyülemlett fájdalom.

— *En vertem el hazulról... Feltettem... Öltem, gyilkoltam a féltékenységgel... Egyszer arra mentem haza, üres a ház, hiába vannak a bútorok, hiába tele mindennel, kongó üres, ha Róza nincsen benne...*

— *Hová, merre ment, senki sem tudta. Egyszer a vezetőnk — én egy tisztántúli termelőszövetkezetben vagyok szakmunkás-lakatos — Pesten járt,*

találkoztam Rózával. A Budai Vendéglátóipari Vállalatnál kapott munkát, itt dolgozott valamelyik hegyvidéki vendéglőben. A vendéglő nevét elfelejtette... Megmagyarázni se tudta egészen jól, csak hogy Zugligetben... Erre én, így, ahogyan látnak, bár már lerongyolódtam, felszedelőzködtem, s mintha csak átrándulnék a szomszéd faluba, felrohantam Pestre. Az utolsó percben gondoltam meg, miután pénzem nem volt, hátha napokig tart, amíg Rózákat megtalálom, kaptam ezeket a szerszámokat, a kertásó mindig kapos Pesten. Így tehát nappal kertet ások, este pedig járom a kocsmákat...

A vendéglősre SZEGTE A SZEMÉT, akinek közben kijött a felesége. Férfje behúzza a söntés mögött álló raktárba.

— *Róza férje!... Egy hangot se, hogy itt volt Róza.*

Visszamentek. A vendéglős né száján csipősen, savasan esett ki a szó, mint aki sokat tud, mindent tud már.

— *És mondja, Róza is szerette magát?*

A behemót nagy embert, aki a budai hegyvidéken eltűnt felesége után nyomozott, pajtákbán hált, egyszer evett naponta, de akkor sokat, két liter bort ivott meg a pörköltre, fején ütötte a vendéglős né kérdése. A kérdés, melyet még soha nem tett fel neki senki, önmagától sem kérdezte soha, Rózákat sem vallatta soha, szereti, nem szereti, a nagy ember megrögglyant a széken. Azt kérdezik, hogy Róza szerette-e őt? Tizenhét esztendő nyargalt el. Rohantak

Levelek és emberek

A levélírás nem mindennapos esemény a börtönökben. Az elítéltek többsége ennek tudatában vesz tollat a kezébe. Igyekeznek megvizsgálni az otthon maradtakat. De akadnak olyanok is, akik önző szándékukat juttatják kifejezésre a kimenő leveleiben:

„Olvastam az újságból — írja egyik elítelt a feleségének —, hogy jó a gazdasági év. Munkaerőhiány van, lehet dolgozni. Menjél el te is, napszámra dolgozzál, keressél és küldjél nekem csomagot. Tegyéél bele nyúl-húst. Több nyúlból küldjél. Csak combját, mert az a kiadósabb, azt szeretem...”

A nevelő elolvasta ezt a levelet, és magához rendelte a levél íróját. Éppen ebéd után járt az idő. A hivatott, mint egy nagydarab meglepedettség állt az irodában. Jelentkezett.

A nevelő megkérdezte:

— Ön mit evett ma ebédre?

Az elítelt kicsit csodálkozott a váratlan kérdésen.

— Levest. Meg, nokedlit pörkölttel...

— És mit gondolt, otthon a gyermekei mit ettek ma ebédre?

A kérdezett arca meglepetést öltött: „Mit meg nem kérdez ez a nevelő? Hogy juthatott éppen ez az észébe, s miért kérdezi?” De mert a kérdésre választ kellett adni, s a válasz nem tűnt könnyűnek, visszaismételte a kérdést:

— Hogy otthon mit ettek a gyerekek... — enyhén vállat rándított: — Hát, az most nem az én gondom...

— Hát kié?

— Az övéké. Az asszonyé...

— Az asszonyé... És a magáé nem? Az asszony tartsa el a gyerekeket, meg itt magát is! Hogy volt képe csomagot kérni tőlük, és éppen ilyen csomagot?

— Hát tud a küldeni...

— Tud? Miből?

— Hát, hagytam otthon kétszáz forintot is...

— Hagyott kétszáz forintot Mikor? Azóta minden levélben nem szégyelli figyelmeztetni az asszonyt, hogy „vigyázzon, el ne herdálja azt a pénzt, mert ha hazamegy, elszámoltatja!” Hol él ön? Mit gondol: meddig élhet egy család kétszáz forintból?

— Az nem az én gondom...

— Hát kinek a gondja?

— Na, jó. Majd gondom lesz arra, hogy ilyen követelésekkel ne zaklathassa a családját. Nem elég, hogy kint a terhükre volt? Még innen is gondot akar okozni nekik?

— Nem gond az...

— Nem gond? ... Hát mi nem engedjük ki ezt a levelet! Írjon haza rendesebben, emberségesebben és ne követelődjön. Elmehet.

Az elítelt távozik A nevelő másik levéltől nyúlt, de ez se okozott neki több örömet, mint az előző. A következőket olvasta belőle:

„Kedves feleségem és gyermekeim. Nem tudok én most nektek pénzt küldeni, mert nem keresek semmit. De azért kérlek téged, kedves feleségem, értsél meg, és ne követelj tőlem gyermektartást. Ha feljelentel, újra elítélhetek és akkor később mehetnek hozzátok...”

— No — sóhajtott a nevelő — ez is egy rendes ember lehet. — Fenyegeti a feleségét, a családját, hogy ha a kötelességmulasztásért, a ki tudja mióta nem fizetett tartásdíjért feljelentik, később mehet ki hozzájuk... Vajon, amikor kint volt, mennyire lehetett segítségére a családnak? Vajon mit értek vele, ha előbb kimenne, mint ahogy érdemelné?...

Félretette a levelet — hogy az írójával majd elbeszélget — s a következő után nyúlt. Nézte, nézte az újabb levelet, s meglepődött. Majd visszavetette az előbb félretett levelet, összehasonlította a kettőt:

— Ugyanaz a kézírás... Ugyanaz a feladó... Ugyanaz a címzett is... Hanem a cím, a helyiségnév már nem ugyanaz!... (?) Figyelmesen olvasni kezdte:

„Kedves feleségem és gyermekeim — kezdődött a levél szóról szóra úgy, mint az előbbi. De a folytatása már nem ugyanaz: — Küldtem nektek egy kis pénzt. Most nem tudok többet küldeni, mert... —

— Micsoda!? — hunyta le a szemét a nevelő, hogy talán úgy majd jobban meglátja az összefüggést a két levél között. Gondolkodott, tüppengett, de sehogy sem bírt józan ésszel elfogadható magyarázatot kiokoskodni.

Nyomban magához rendelte a hasonlatos kezdetű levelek íróját. Mint ahogyan a borítékon a feladó neve jelezte, egy és ugyanazon személy írta mind a kettőt.

Harmincnégy éves fiatal ember, magabiztosan lépett az irodába. Tágranyított szemmel állta a nevelő tekintetét. Figyelmesen hallgatta a kérdéseket:

— Ön írta ezt a levelet? — kérdezte a nevelő, felemelve a felső borítékot.

— Igen, én írtam — mondta az elítelt szemrebbenés nélkül.

— És ezt, a másikat? — emelte fel a nevelő a másik borítékot.

A válasz önzertesen, határozott volt:

— Azt is én írtam.

— És melyiknek hazudott?

— Nem hazudtam én egyiknek se

— Hány gyerek van önnek?

— Hét.

— Hét. És hol vannak most a gyerekei?

— Az intézetben, meg az asszonyoknál.

— Az asszonyoknál?... Mondja: tulajdonképpen a kettő közül melyik az ön felesége?

— Hát, a kettő közül most egyik se.

— Hogy, hogy egyik se? Hát vagy ez, vagy ez. Nem?

— Se nem ez, se nem az — mutatott a levelekre —, hanem egy harmadik. Annak most nem írtam, de az a feleségem. Ahhoz megyek, ha szabadulok.

— A másik kettőtől elvált?

— Az elsőtől majd most akarok elválni.

— Most akar elválni az elsőtől? Attól, akinek könyörög, hazudozik, hogy ne perelje... És a másodiktól?

— A másodiktól? Lehet el se válok...

— Dehát, hogy gondol maga ilyet? Hogyan osztja meg magát a három asszony között? Tudja, hogy ez bűn? Ez csalás, ez törvénytelen... Becsapja őket, ezért elítélhetik...

— Ugyan — legyint. — Ősi szokás ez nálunk, cigányoknál.

— Ősi szokás?! Mondhatom jól nézi ki ezzel az ősi szokással! Bizonyosan azért van itt most is. És mondja csak: nem próbálta még meg az ősi szokásait valahogyan összehangolni a mai törvényekkel?

— ...?

— Míg ezt meg nem próbálja, addig hányódni fog a világban, és maga se tudja, hol tart. Hazudozik az asszonyoknak, önmagának. A gyerekeknek... Ezeket a leveleket így, ahogy vannak, nem engedjük ki. Visszadom. Próbálja megírni őket igazabban. Őszintébben. Döntse el: melyik asszonnyal akar maradni, a másiknak meg írja meg, hogy nem akar vele élni többet! Önnek is jobb, nyugodtabb lesz a sorsa, ha ezt a kérdést tisztázza. Az olyan ember, aki saját magáért se bír kellő felelősséggel, hogyan merhet három asszonyért is felelősséget vállalni? A feleség, a házasság, a család nagy felelősség a férjnek. Nem hallott még arról, hogy a férfi a család fő?

— ...?

— Tisztáznia kell ezt az ügyét, de hamarosan. Most menjen. Írjon őszintén. Igazat, becsületesen, mint rendes emberhez illik.

Az elítelt lógó orral vitte magával a leveleit. Nem lehetett kicsi a gondja. De a nevelőnek se. A nevelőnek is sokáig zsongott a feje az „ősi szokás” eme megnyilvánulásától. Megpróbálta beleélni magát ennek az embernek a helyzetébe, hogy jobban megérthesse, és eredményesebben segíthesse rajta.

— Hogyan is élhet két, három asszony között ez az ember? Mennyi csalással, mennyi hazugsággal, mennyi bűnnel... Az egyiknél talán időzik két napot. Ott azt hazudja, hogy elmei dolgozik valamelyik állami gazdaságba, és megyen a másik asszonyhoz. Ott is időzik valameddig, aztán valamilyen hazugsággal, vagy talán azzal, hogy most el kell mennie „bevetésre”, ismét visszatér a másik asszonyhoz egy időre. Amerre jár, megfogja, ami megfogható, viszi, ami mozdítható. Lopás, rablás kíséri csavargó útján. Időnként „megpihen” a jöhíszmű asszonyoknál. Ennek a harmincnégy éves, felelőtlen embernek a saját bevallása szerint hét gyermeke van! Micsoda felháborító felelőtlenéssel bánik velük! És még sértve érzi magát, ha visszaadják a leveleit! Minek nézi az ilyen ember az életet? Azt képzele, hogy a bűnüldöző szerveket, s a börtönt is bünrészesévé teheti?... A társadalomnak mennyi erejét őrli fel a küzdelem ezek ellen!...

A nevelő újabb levél után nyúlt, olvasta őket, de a gondolata egyre az előbbieken járt.

— A gyermekek sorsa! — nyilallt az agyába. Hiszen maga is volt gyermek. S volt olyan iskolatársa, akinek se anyja, se apja. Az árvák sorsa nehéz. De még nehezebb lehet azoknak, akiknek volnának szüleik, még sincsenek. Ezek csak az igazi árvák! Az intézet bár ilyen jól, nem pótolhatja a szülők szeretetét. Megérti-e ezt valaha az a felelőtlen ember? Rájön-e, milyen tarthatatlan az „ősi szokások”-ra való hivatkozása?... Akár érte, akár nem érte ezt, a régi utat nem szabad folytatnia. Nem szabad hagyni, hogy folytassa!

Két ember levele hosszú időre való probléma, gond... A nevelő nemcsak a levélírókért érez felelősséget, hanem azokért is, akikhez ezek a levelek mennének, mennek... No, de ki érte ezt? Az ilyen levelek írói bizonyosan nem. Egyelőre.

Fáradtan nyúl a nevelő a következő levélért, meg az aztán következőért... Mit rejthetnek vajon?... Szerencsére vannak józan, okoshangú, meghatóan őszinte emberi levelek is. És ez a több... Vajon ezeknek a több leveleknek az írói mit tudnának tenni, segíteni a nevelőnek, hogy segíthesse ezeken a riasztó felfogású kevesebbeken? Bizonyosan tudnának, tudnak segíteni...

Sz. G.

Miért nem az édesanyja?

MA MÁR ÚGY TÚNT, Juszt Miklósnak semmivel sem sikerül megvizsgálni. Amióta megtudta, hogy Robikát elszállítják, megállás nélkül hullanak a könnyei, és minden idejét a bölcsődei szobában tölti. Nem ő adott életet a negyedik hónapos, eleven csöppsegnek, de minden jel arra mutat, hogy Jusztne legalább úgy szereti Robit, mintha a sajátja lenne. Ő gondolta, ő vigyázta éjszakaiként a kicsi álmaid, és ő rohant, ha sírni hallotta.

— Robikát az édesanyja nem szerette — mondja Jusztne. — Nemcsak én mondom ezt, de mindenki, aki két hónappal ezelőt az éhanyagolt gyermeket látta. Lakó Ibolyát, az édesanyját, Robi érdekelte a legkevésbé: idegesítette, ha tisztába kellett tenni, ha a gyerek éhes volt és sírt.

— Magának is van gyermeke?

— Van, de már hétéves.

— Most ki gondozza?

— A nagymama neveli. Mindig a nagymamánál volt.

EDDIG IS SZIVFÁJDÍTÓ látvány volt a kesergő asszony, de még több szomorúság ült az arcán, amikor a saját gyermekéhez értünk. Itt mondta el, miért ragaszkodott annyira egy idegen gyermekhez:

— En is édesanya vagyok, nekem azonban nem állt

módomban a gyermekemet nevelni — én akkor is börtönben voltam. Azt hittem, sohasem tudom meg, mennyi örömet tud adni, még ha három-negy hónapos is a gyermek. És most megtudtam. Robikában találtam meg azt, amit a saját gyermekemben elvesztettem. De jó érzés látni, hogyan nyiladozik a csecsemő értelme, hogyan ismeri meg a környezetét, és hogyan tud ragaszkodni ahhoz az asszonyhoz, akit leg-sűrűbben lát. Most értem meg azt is, hogyan tudnak olyan szeretettel beszélni a

gyermekéről azok a szülők, akik állandóan együtt lehetnek a családjukkal. Először három évet kaptam, amikor tehát hazamehettem, a gyermekem már szaladt és beszélt.

— De az első bűncselekményemet követte a mostani. Ezért már négy évet kaptam. Ismét elszakadtam hát a fiamtól. Mint édesanya, ezután sem kaphattam semmit a gyermekemtől, de nem is adhattam neki. Az utóbbi fáj jobban. Robi olyan aranyos volt: mindig azt magyaráztam magamnak, hogy nagyon szeret engem. Abból következtettem erre, hogy én voltam az egyetlen, akitől nem lehetett elcsalni. Vállamra hajtotta a fejét, ha hívta valaki —, ahogyan most is, tessék nézni, hogyan fogja a nyakamat. — Ezért nehéz a válás.

JUSZTNE SOKÁIG NÉZTE a pufók arcot, a gyermek csillogó kék szemét, letette, majd ismét felvette az ágyból. Alig érthetően mondta:

Találkoztunk ám még Robikám. Akárhová visznek, megkereslek.

— Ennyire fáj vajon a válás Robi édesanyjának is?

Jusztne nem emlékszik, hogy Lakó Ibolya nagyon bántódott volna, amikor Kalocsáról elszállították. Azok után azonban, ahogyan a gyermekével bánt, senki sem csodálkozott az anya közömbösségén.

— Lehet, hogy később Robi édesanyja is másként fog viselkedni. Egyszer benne is felülkerekedik az anya, csak nehogy túl későn történjék ez meg, nehogy az én sorsomra jusson, nehogy évek múltán ő is egy idegen gyermekben keresse az elvesztett boldogságot — mondta Juszt Miklósné elítelt a beszélgetés végén.

— k. i. —

A büntetés a törvény dolga

Ezt a címben foglalt egyszerű dolgot sokan nagyon nehezen értik. Varga László is, negyvenéves komoly fővel, két hónap szabadságvesztés büntetés árán tanulja most, a debreceni börtönben.

Sokat idegeskedtem aznap. Nem volt étvágyam. Vacsora előtt bementem a kocsmába, hogy iszom valamit. Bent ismerősök iszogattak. Hívtak:

— Új már le! Új le. Hová sziesz?

— Mennék hazafelé — mondtam. — Nem töltöttem ott egy óránál több időt.

Ott volt az a semmirekellő ember is, aki mindig bosszantja, gúnyolja a szövetkezeteket. Most is rákezdte:

— Azért olyan az a szövetkezet, mert ilyenek vezetik...

— Előbb nem figyeltem rá, de ahogyan megint rákezdte, elkapott a méreg, és úgy megváltam, elmentem. Összetörte magát. Ezért itéltek el.

Még a szeme is könnyelábad, mikor a családjáról beszél. Végül azt mondja:

— Nekem még soha semmi bajom nem volt a törvényekkel, és most egy ilyen miatt...

(kr)

IRWIN SHAW:

Zajok a nagyvárosban

AZ ÉTTEREM VÉGÉBEN kinyílt az ajtó, és Gosden lassan a bárpult felé közeledett. Weatherby megfigyelte: nem nézett se jobbra, se balra, egy bizonyos asztal felé, amely emlékeket ébreszthetett volna benne. Amikor felugrott a bárszékre, bocsánatkérően mosolygó arcán nem látzott, hogy az iménti telefonbeszélgetés különös hatással lett volna rá. — Hát igen — szólt élénken —, itt volnánk megint.

— Engedje meg, hogy most én rendeljek egy rundót — szólt Weatherby, és intett Giovanninak.

— Ez kedves öntől, Mr. Weatherby — mondta Gosden —, igazán nagyon kedves. Mindkettőnk Giovanni figyelték, ahogyan az italt töltötte.

— Mialatt kint a kapcsolásra vártam — mondta Gosden —, egy mulatságos történet jutott eszembe. Arról szót, hogy némely ember mennyire szerencsés, némelyik meg milyen szerencsétlen. Afféle halász-história. Teljesen szalonképes. Egyébként a sikaflóris vicceket nem tudom megjegyezni, és bármilyen mulatságosak is. Nyomban elfelejttem. Foglaltam sincs róla, miért... Feleségem azt szokta mondani,

hogy prüd vagyok. Lehet, hogy így van. Remélem, ezt az adomát el tudom mesélni. Lássuk csak... Egy kis ideig habozott, és ismét a tükörbe bántult. — Két testvérről van szó, akik halászni mennek a hegyek közé egy tóhoz... Talán ismeri már a történetet, Mr. Weatherby?

— Nem — felelte az.

— Kérem, ne udvariaskodjék a kedvemért. Bántana, ha untatnám velem.

— Csak mesélje tovább, nem ismerem.

— Régi adoma. Évekkel ezelőtt hallottam, amikor még társaságba és lokálokba jártam. Szóval, a két testvér leutazik a tóhoz, csónakot bérelnek, és kiveznek a vízre. Alig hogy elkezdenek horgászni, az egyik hatalmas halat fog. Ismét bedobja a horgot, és rövid idő múlva az a testvér, aki az imént a halat fogta, ismét egy szép nagy példányt húz ki a vízből. Így megy ez egész nap.

A másik testvér csak ül, csak ül, és egy fia hal sem kerül a horgára. Ugyanez a helyzet másnap és a többi napon is. Az a testvér, aki semmit sem fogott, egyre bosszúsabb lesz. Végül is a szerencsés testvér elhatározta, hogy a következő napon a parton marad, és testvérét egyedül ülteti be a csó-

nakba, ahogyan végre fogjon valamit. Másnap tehát a peches testvér egymagában fut ki a vízre, halászbotokkal és a legfinomabb csalékkal felszerelve. Órák hosszat ül a csónakban, de seholy eredmény. Hirtelen nagy csobrását hall, hatalmas hal bukik elő a vízből és megszólal: — Mondd csak Őcsi, a testvéred nem jön ma halászni? — Gosden félénken Weatherbyre nézett, figyelme, milyen hatással volt rá az adoma. Weatherby mosolyt erőltetett az arcára.

— **REMÉLEM, JÓL MONDTAM EL?** — szólt Gosden. — Azt hiszem, ennek a történetnek mélyebb értelme van, mint általában az adomáknak. Olyan dolgokról van szó benne, mint a szerencse és a sors. Érti, mit gondolok?

— Igen — felelte Weatherby —, beszélt önrel.

— Feleségem érintetlen volt, amikor elvettem — folytatta Gosden. — Kezdetül fogva szenvedélyesen és maradéktalanul szerettük egymást. Rendkívül nő volt, olyan, aki csak feleség akart lenni, csak asszony, és semmi más. Aki látta, vagy csak beszélt vele, nem ismerhette szépségének varázsát, érzelmeinek mélységét. Látszatra jelentéktelen,

Elkalkulált „újítás“

Az alkotási vágy nemes embert tulajdonság, de még inkább az, ha akiről szó van, állandóan arra törekszik, hogy a tudásának, az évtizedek alatt összegyűjtött tapasztalatainak a krémjét igyekszik adni az általa készített újabb és újabb munkadarabhoz, ha nem elégszik meg a tegnapi minőséggel. És tovább növekszik az alkotás öröme, az eredmény értéke, ha legális úton jutunk a befejezéshez.

Kovács E. Tibornak is voltak olyan vágyai, az előző szabadulása után, hogy villanyszerelő és elektrotechnikus tudását becsületes munkában fogja gyümölcöztetni. Még szilárdabbá érelődött benne ez a szándék, amikor a Csákvári Tudószanatórium-ban őt találták legalkalmasabbnak a sok jelentkező közül egy felelősségteljes állás betöltésére. Amikor elmondta, hogy neki szabadságvesztés-ítélete volt, azt válaszolták:

— Éppen ezért várunk sokat magától. Arra gondoltunk, hogy...

A mondatot könnyű volt folytatni annak az embernek, akinek három gyermekről kellett gondoskodni, aki a börtönből hazaérve, nyomban észrevette, mennyit szenvedett a felesége, és milyen anyagi károkat okozott az ő távolléte. A valamikori szépen berendezett lakás csaknem üresen ásitott. Kovács így vizsgálta magát és az életétársát:

— Meglásd, minden jóra fordul, hiszen mátló kezdve ketten dolgozhatunk.

A tudószanatórium-ban nagyon szép feladatot kapott.

Gyógyulófélben levő tüdőbetegeket kellett átképezni rádióműszerészeknek, hogy amikor átkerülnek a rádió- és televízió gyárba — ahova soron kívül veszik fel őket —, már szakmunkások legyenek. Az átképezés nem is annyira szakmát, sokkal inkább önbizalmat és életkedvet adott a betegeknek. Mennyivel más volt a hangulatuk, amikor már azt mondhatták a jól sikerült vizsga után, hogy ismét teljes értékű emberek lehetnek...

— Azokat a pillanatokat sem lehet elfelejteni, amikor először szólaltatták meg a saját készítésű rádiókat. Öszintén szólva, én is nagyon büszke voltam a tanulók eredmé-

nyeire, hiszen mégiscsak én voltam az egyik tanítómesterek. Mindig azon igyekeztem, hogy a saját tudásomból többet és többet adhassak nekik — folytatta a visszaemlékezést Kovács E. Tibor a Székesfehérvári megyei Börtönben. — Nem a munkaidő, az eredmény érdekelt, s nem azért igyekeztem elsősorban, hogy sok elismerésben legyen részem... Ekkor még a gyógyuló betegekben végbement változást tartottam a legnagyobb érdemnek, azt, hogy a saját szorgalmuk és az én segítségem eredményeként viszákat a életkedvüket. Tudott dolog, hogy a tüdőbajlel-kibetegséget is okoz...

— És miért nem beszélgetettünk erről a Csákvári Tudószanatórium-ban?

— Azért, mert az első börtönbüntetés, bár súlyos következményei voltak, erkölcsileg, jellembelileg engem nem állított talpra. Megfeledeztem arról, hogy nekem hatványozott mértékben kell vigyáznom, az újabb bűncselekmények még a gondolatát is kerül-nöm kell, s nem mondhatom, ha figyelmeztetnek, hogy bagatell dologról van szó...

— A feleségemre gondolok, legtöbbször ő mondta, amikor megláttam nálam az idegen alkatrészeket, hogy baj lesz belőle, majd hozzátette: szerényebben is élhetünk. Az újítás gondolata azonban már megszületett bennem, s egyre azon járt az eszem, sikerül-e elkészíteni az új trafót. Ehhez kellett a lopott alkatrészek. De a saját televíziómat is szerettem volna átalakítani, hogy eladásnál többet kapjak érte. Mondtam az imént, nagyon kellett a pénz, hiszen az előző szabadságvesztés nagy anyagi veszteséggel járt...

— S ha szolt volna a gyár-nak, hogy milyen újításon dolgozik?

— Feltétlen megkaptam volna a szükséges segítséget. Én azonban amatőr-köttem.

— Alaposan elkalkulálta az újítást.

— Nem is annyira az újítást kalkuláltam én el, hanem a család és a magam nyugal-mát, boldogságát. Az 1961-es 16 hónap után most másfél évet adtak. Nem oldódott meg semmi odahaza, sőt minden eddiginél nehezebb helyzetbe sodortam a családomat.

— ko —

félénk kis asszony volt, úgyve, Giovanni?

— Így igaz! — helyeselt Giovanni.

— Az egész világon csak két ember élt, aki tudta, ki volt ő igazában. Én és...

ITT MEGTORPANT. Arca megrándult. — Tizenegy óra nyolc perckor bekapcsolták az áramot. Ez a másik ember már nem él. Állandóan intettem a feleségemre, akassza be a bejárati ajtó biztonsági láncát, de gondatlan volt, és a világon mindenki megbízott. Pedig ez a város tele van vadállatokkal. Egyenesen nevetséges, ha azt állítjuk magunkról, hogy civilizáltak vagyunk. Szegényke kiabált. A ház lakói közül többen hallották a sikoltozását, de a nagyvárosban nemigen ügyelnek a szomszéd lakásból átszűrődő lármára. Az alattunk lakó hölgy később azt mondta: arra gondolt, hogy egymással kiabálunk, bár egyszer sem fordult elő házasságunk alatt, hogy veszekedtünk volna egymással. Egy másik szomszéd azt hitte, a televízió bűnből, és már arra gondolt, hogy panaszt tesz a házgondnoknál, mert a feje fájt, és nem volt képes elaludni. — Gosden ismét két kezébe fogta poharát, és szemé elé tartotta. — Kedves magától, Mr. Weatherby, hogy végighallgat. Az utóbbi három év alatt elkerülték az emberek, a régi veövím elemek az üzletem előtt, anélkül, hogy benéztek volna, régi barátok letagadtatták magukat, ha te-

lefonon hívtam őket. Idegen emberek társaságát voltam kénytelen keresni, csak hogy beszélhessek valakivel. Karácsonykor névtelenül száz dollárt küldtem a gyilkos feleségének. Nem tudom, mi készített erre. Talán a karácsonyi ünnepi hangulat... Arra gondoltam, kérek egy belépőt a mai... céchoz. Meg is tudtam volna szerezni az engedélyt, de végül arra az elhatározásra jutottam, hogy ebből nem származna semmi jó. Így hát ide jöttem Giovannihoz, hogy együtt igyál vele. — Há-lásan mosolygott Giovanni-ra. — Az olaszok jólelkűek és megértőek. De most már valóban haza kell mennem. Rossz-szul alszom, és rászoktam az altatószerekre. — Előhúta tárcáját és néhány tablettát vett ki belőle.

— **VÁRJON EGY PERCIG** — szolt Giovanni —, amíg bezárok és akkor hazakísérem, még a lakásajtót is kinyitom.

— Ó — mondta Gosden —, ez nagyon kedves magától. A legnehezebb mindig az a pillanat, amikor hazamegyek, és a lakásajtót kinyitom. Olyan szörnyen egyedül vagyok.

Weatherby felállt, és odaszolt Giovanni-nak: — Irja a számlámhoz! — Most végre ő is hazamehet. — Jóéjszákát! — köszönt Giovanni felé. — Jóéjrt, Mr. Gosden! — Még akart valamit mondani, de semmi olyan nem jutott eszébe, ami helyénvaló lett volna.

— Jóéjszákát! — köszönt Gosden szívvel. — Örültem, hogy felújítottuk régi is-

Örök harag?

Senki sem akarta önértében megbántani Dér Endréné elítéltet, amikor azt kérdezték tőle: No, Dérné, hány-szor kell magát szabadítani? Az érdekelte volna a kalocsaiakat, hogy a négy szabadságvesztés-ítélet meghozta-e a várt fordulatot a maholnap negyven esztendősszony gondolkodás-módjában, magatartásában. Nem fogadkozást, üres ígérgetéseket vártak, inkább beszélgetni szerettek volna a boldog szabadulóval. Éspedig arról: hogyan kerülheti el legkönnyebben az újabb börtönbüntetést, mi a feltétele annak, hogy idővel őt is a becsületes munkásembernek kijáró tisztelet vegye körül az üzemben, szeretet a családon belül. Ahelyett azonban, hogy Dérné jóindulatot látott volna a szabadítók igyekezetében, sértődötten szolt:

— Hogyan gondolják mégiscsak feltételezni is rólam azt, hogy valamikor is visszajövök ebbe a börtönbe. Nem jövök vissza, elég volt!

Am a műféléborodást pillanatok alatt kikergette Dérné a szabadság tiszta levegője. Arról is megfeledkezett, amit a beszélgetés végén mondott. Az utolsó mondatot pedig nagyon meg kellett volna jegyeznie, természetesen a saját érdekében, mert ki más vette volna hasznát annak, ha a néhány év előtti beszélgetés után örökre hátat fordít a börtönnek, ha sikerül bebizonyítani: nem a harag diktálta az utolsó mondatot, hanem a józan megfontoltság, a becsületes élet utáni vágy. Az utóbbit sajnos mégiscsak feltételezni sem lehet: ugyanis Dér Endréné azóta is szabadítani kellett néhány-szor — a Kalocsai Országos Börtönből.

Hát lehet ennyire feledékeny az ember?... De ne folytassuk, nehogy örök harag legyen a múlt hánytorgatásából... — k —

ILLÚZIÓ NÉLKÜL... (?)

— Nem jellemhiba, csupán akaratgyengeség — jelentette ki cselekményével kapcsolatban Bárdfalvi Ferenc elítélt. Társadalmi tulajdon sérelmére elkövetett sikkasztás miatt tölti büntetését Balas-sagyarmaton.

Színes, értékes egyéniség. Ezt ő is tudja. Megkérdeztük:

— Milyennek látja önmagát?

— Jó szervező, jó vezető, aki kissé könnyeimű.

A tulajdonságaival elége-dett. Világosan látja, itéli meg a cselekményét. A különböző helyzeteket jól fel-méri és ítéletet is mond ró-luk.

Mi lehet a felszín mögött?

A felszínen ez mind így igaz. A személyiség mélyén azonban sok tisztázatlan kérdés van.

Bárdfalvi elítélt sok minden keresztlíment már. Egyéniségére sok élmény: ösztönös és színlelés, igazság és bűn rakódott. Nehezen talál rá önmagára. Sok különböző réteget kell felfejtenie. S az önmagára találásra, most szabadulása előtt szinte napokkal, feltétlen szüksége van.

— Tudom, hogy életemben egy szakasz lezárásához érkeztem. Nemcsak a börtön miatt, hanem mert negyven-

éves vagyok. A börtönben töltött idő az életpályát megszakítja. S tudom jól, hogy most még mindent újra kezdhetek. Anyagi vonatkozásban mindent helyrehozhatok — értem ez alatt, hogy biztosítani tudja magát az ember öregségkorára — és lassan erkölcsi vonatkozásban is helyrehozhatok mindent.

Biztató, sokat ígérő megá-lapítás a fenti. Biztató a tudatosság. Sokat ígérő pedig azért, mert komoly szándékok és tettek megvalósítását foglalja magában — s meg-szégése esetén — nem követ-kemény nélkül.

A szabadulás világosságá-ban reménykedéssel próbál számotvetni a történekről és gondolatban próbálja kialakí-tani a jövőt.

1960-ban társadalmi tulaj-don hűtlen kezelése miatt ítélték el. Szabadulása után Pécssett kultúrotthon-igazgató lett. Távol a családtól. S to-vább nyújtózott, mint lehetett volna. Így történt, hogy 19 ezer forintnak lába kelt. Újból a börtön. Majdnem három év.

És most újra a szabadulás. Kanyarodjunk vissza a leg-elejére.

Jellemhiba — vagy akarathiány?

A jellem és az akarat egy-mástól elválaszthatatlan. A jellem hordoz bizonyos akarat-i momentumokat, például: kerülni a lazaságot, törekedni a keménységre stb. Az akarat pedig visszahat a jellemre, alakítja azt, bizonyos jellem-beli tulajdonságok erősödését segíti elő, például: pontosság, megbízhatóság stb.

Mondhatja-e Bárdfalvi Fe-renc, hogy a jó vezető logfon-tosabb érényével: a megbíz-hatósággal rendelkezik? A legjobb akaratral se. Mond-hatja-e, hogy cselekménye csupán akaratgyengeség? Ko-ránsem, mert ez a jellem-vel is szorosan összefügg.

Bárdfalvi Ferenc sorsa ezen a ponton fordul majd — a jó-vő illetően — jóra vagy szinte visszavonhatatlanul — külö-nösen a társadalom vonatko-zásában — rosszra, és válhat haszontalanná. Beszélgetésünk alkalmával látszott arcán, hogy ez a kérdés igen fontos a számára. Öröklé élénk szem-e, amelyben a vidámság, a furfangosság és az erőszakos-ság egyaránt tükröződik, most tűnődő, messzenéző volt. A szabásműhely ablakán ke-reszül talán nagyon messze tekintett vissza. S lassan szúrte a szavakat, kiformaló-dott az elhatározás.

— Nem szabad távol len-nem a családtól. Az egyedül-lét, a sehová se tartozás köny-nyűvé teszi. A sikamlós tala-jon könnyebben megcsúszik az ember. A társadalomnak nem veheték szemére sem-mit. Az első cselekményem után is bíztott bennem. Már nincsenek illúzióim. Nincs az az érzésem, mint az első al-

A szabad életet tisztességesen kell szeretni

Ki ne szeretné a szabad életet? Szereti azt bizony mindenki, még azok is, akik ezt — mert már többször volt benne részük, de sose bírtak vele élni — szemérmelenül tagadják.

A közelmúltban a sátoralja-újhelyi börtönben meglepő őszinteséggel,

naiv bűnbánattal

mondta egy, az utóbbi időben fegyelmeztetlenségéről, szerte-lenségéről hirheft elítélt a nevelőjének:

— Nevelő úr, én ezután igyekszem majd jól viselked-ni...

— Eddig miért nem igyeke-zett?

— Hát, tetszik tudni, egy kis-csit elszámítottam magam...

— Hogyan?... Számításból rosszkalkodott? Nem értem.

— Hát, én azt hittem, hogy augusztusban amnesztia lesz.

— Azért rosszkalkodott? Azért fegyelmeztelenkedett? Megnyugtathatom: naiv ábránd ilyesmin törni a fejüket. És miért éppen ön tőri ezen a fejt? Egy ilyen fegyelme-zetlen embert úgysem érintene...

— Engem? — Ugyan már...

— Szép, hogy olyan nagy az önbizalma az ilyen bizonyta-lan dolgokkal szemben. De nem gondolja, hogy éppen a magajaja egyének magatartá-sa készíti a törvényt diffe-renciáltabb megfontolásra? Mert mit is érnek a szabadu-lással azok, akik éppen hogy csak hazaérnek, meg se me-lgszenek jóformán a családi tűzhelynél, s máris visszake-rülnek? S mit ér az ilyennel a család, s mit ér a társada-lom?

— ...

— Lám, ön is volt szabad, már nem is egyszer. S mit tanult az előző börtönbüntetéseiből: A találgatást, hogy minden jelentős dátum előtt várja a szabadulást, amit nem érdemel meg. És hogyan várja? Könnyelműen, felelőtlenül. Halmozza a fegyelmeiket azzal a naiv ábránddal, hogy-ha megjönne a törvényes re-delet, akkor ügyis felhozzák a fegyelmiről és kiengedik. Hát ön —, mint ahogyan mondta — valóban nagyon elszámítot-ta magát!

Hányan számítják el magu-ukat az ország különböző börtö-neiben

ábrándozó elítéltek

igy? Főleg azok, akik egy perccel se érdemlik előbb a szabadulást, mint ahogyan azt az ítéletük rögzíti.

Jobban tennék az ilyenek, ha a nagy várakozások, találgatások helyett felmérték az életük pályáját. A múltjukat, a jövőjüket, a jelenüket. S ha felfedeznék, hogy tartozásuk van, azt igyeke-zének tisztességesen tör-leszteni. A jelen minden ki-nálkozó alkalmát megragadva törekedni a jóra, hogy mire eljön a szabadulás pillanata, emelt fővel, tiszta lappal indulhassanak a jövő-be, ne legyen tartozásuk.

Sajnos, éppen az ilyen em-berekben nem vetődik fel a gondolat: jóvá tenni tartozásukat a társadalommal, a családjukkal, önmagukkal szem-ben. Pedig mikorra elérkezik a szabadulásuk ideje, úgy lenne jó, ha mindent jóvá te-hetnének. Az, aki terheket cip-pel magával, aki teherrel in-dul a szabad életnek —, ahol a maga gazdája, maga embere lehet —, aki terhet cipel, könnyebben megbotlik meg-int!

Nagy a társadalom bizalma a megtévedt emberrel, a bű-nüket jóvátenni akarókkal szemben. Ez számtalan formá-ban megnyilvánul. De mi leg-gyen azokkal, kiknek legyen türelme azokhoz, akik ezzel a bizalommal egymás után, so-rozatosan visszaélnék? Jó ez nekik? És jó-e ez a társada-lomnak?

Ez bizony

nem jó senkinek!

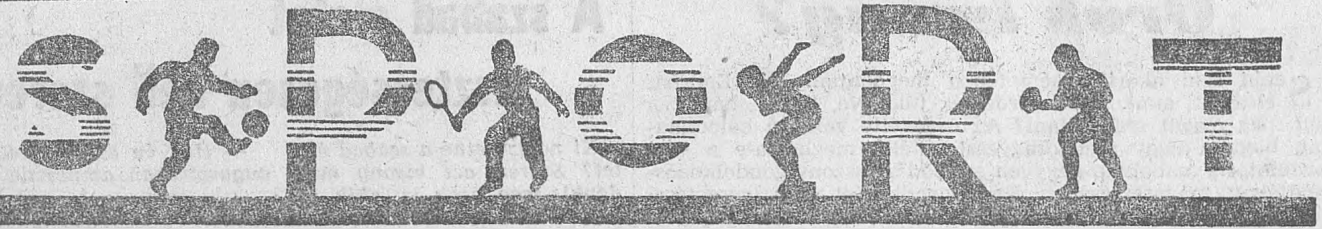
S ha mindent nem értik meg egyes emberek, azok számára a törvény módot talál, hogy a mindig csalódást okozókat jobb belátásra bírja.

A megbüntetetteknek, a büntetés idején a tartozásukat kell leróniuk a bűnökkel okozott károkért. Egy percre se szabadna megfedkezniük arról, hogy ők a tartozók és a velük szemben oly gyakran nagylelkű társadalom, amely-nek bizalmával olyan sokan, olyan szemérmelenül vissza-élnék — a követelők.

S. Gy.

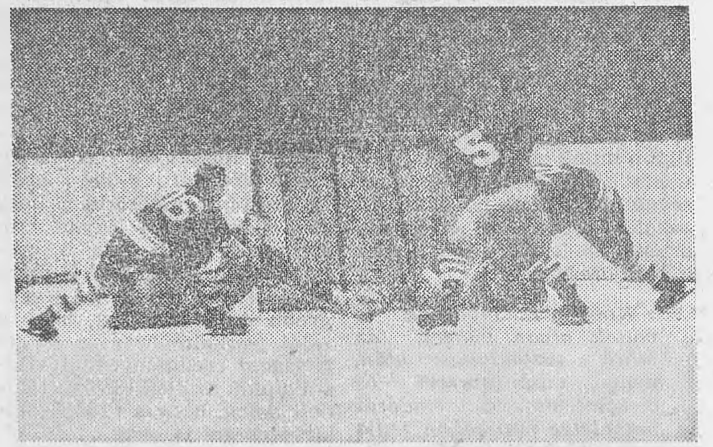
(r. sz.)

(Vége)

Gőzerővel az olaszok ellen

A BVSC és az Újpesti Dózsa a jégkorong Béke Kupa döntőjében

Az építők védői nagy munkában az FTC elleni mérkőzésen, amelyet 8:3 arányban veszítettek el.

Száznyolcvan pont

Tíz arany-, hét ezüst-, öt bronzérem és még további huszonhét IV-VI. helyezés, mindez közös nevezőre hozva - 180 pont. Ez Magyarország mérlege a tokiói olimpián. Négy aranyéremmel és 28 ponttal több, mint Rómában volt és a magyar sport ismét megszilárdította helyét a világ élvonalában haladók között.

Pedig Tokióban eddig soha nem tapasztalt erős vérfékdés folyt nemcsak az érmekért, hanem a pontokat jelentő helyezésekért is, s a színvonal felülmúlt minden várakozást. Korábban, mintha lassúbb lett volna a fejlődés üteme. A római olimpia után azonban lavinászerűen meglődült és annyira kiszélesedett, hogy Tokióban érmet jelentő eredményt csak az tudott elérni, aki nemcsak az olimpiai csúcsot, hanem a világsúcsot is túlszárnyalta. S gyakran még ez sem volt elég a sikerhez.

Aki figyelemmel kísérte a világ sportjának ezt a rendkívül nagy szakmai fejlődését, az edzést korszerűsítő új és új módszerek feltűnését (sportszerető és szerény szereplést várt lányainktól és fiainktól Tokióban, Várakozásuk kialakításában közrejátzott az a körülmény is, hogy nálunk ennek az olimpiának az időszakában (a két olimpia közötti négy év) éles szakmai viták, a haladó felkészülés, s a magyar sportélet átszervezését is végre kellett hajtani.

Az eredmények azonban azt igazolják, hogy nemcsak úrrá lettünk a nehézségek felett, hanem az olimpiai keretek felkészülését a legjobb irányba tudtuk terelni. Ha nem így történt volna, még sem tudtuk volna közelíteni tokiói sikereinket.

Gondoljunk csak a franciákra. Nekünk Tokió előtt kevés olyan esélyesünk volt, mint nekik Gottvalles és Christine, a hátúszás világsúcsstartója, Magnan, a férfi törvívás koronázatlan királya, valamint Dupureur, Jazy és Bernard atléta, hogy csak a világklassziszokat említsük. És mégis mi szereztünk tíz aranyérmel, ők pedig csak a díjlovaglásban vigasztalódhattak. Könyvnyű tehát a következtetés, hogy mi lényegesen tervszerűbben készültünk fel, s kevés kivételtől eltekintve sportolónk formaidőzítése is jobban sikerült, mint a nagyra hivatott franciáknak és más nagy sportkultúrával rendelkező ország sportolójának.

A tokiói 180 pont bizonyíték. Amellett tanuskodik, hogy a korszerű felkészülési elvek hívei döntő sikert arattak. Ezen azonban nem szabad elmélázni, nehogy a babérokon megpihenve behozhatatlan hátrányba kerüljünk a többiekkel szemben. Tokió után ugyanis minden valószínűség szerint tovább gyorsul a sport fejlődési üteme, s Mexikó City még hevesebb küzdelmeket, még magasabb szintű vetélkedéseket ígér.

P. B.

Bp. Honvéd-Győr döntő a Magyar Népköztársasági Kupáért

Bp. Honvéd-Testvériség 3:0 (1:0)

Pestújhely, 8000 néző, vezető: Borzást.

Bp. HONVÉD: Takács - Marosi, Sipos, Dudás - Tussinger, Vági - Nagy B., Balogh, Tichy, Nagy A.

TESTVÉRISÉG: Székely Gy. - Vilmányi, Halász, Rónai K. - Kacatykó, Rónai A. - Darlaci, Bosnyák, Illés, Székely A., Balla.

Nagy napja volt Pestújhelynek. Az elavult, öreg pályán még soha ennyi néző nem volt, mint most a Magyar Népköztársasági Kupa elődöntőjén.

Testvériség játékosai. Az utolsó negyedórán Székely Gy., majd Takács kaparta ki a gólvonalon belülről a labdát.

A II. félidőben a 12. percben dönt el a mérkőzés sorsa: Rónai K. és Bosnyák közös erővel öngólt szerezett. 2:0.

A Testvériség játékosai közül többen sirva fakadtak. Hát igen, egyenlítőni akartak és a saját kapujukba találtak.

Rónai öngóljával 2:0-ra vezet a Bp. Honvéd a Testvériség elleni MNK elődöntő mérkőzésen.

A kisméretű pályán a hazaiak inkább védekezésre rendezkedtek be, Tichy példával négyen is ügyeltek.

A 7. percben mégis sikerült a gólkirálynak kitörnie, Tóth Kálmán elé juttatott, s

az összekötő nagyon is leszyanus helyzetből, 14 méterről a bal sarokba lött. 1:0.

A játék színvonala meglehetősen alacsony volt, a gyenge lábón álló Honvéd-védelmet igen gyakran megzavarták a

Utána méla unalom szállta meg a pályát.

A harmadik gólt egy valódi „NB I-es támadás” végén Tóth Kálmán lötte. 3:0.

A Bp. Honvéd közel sem játszott úgy, ahogyan várható volt. Lehet, hogy a Honvéd gyenge játékában része volt a rossz talajú pestújhelyi pályának is, ez azonban csak részben lehet mentés.

A Testvériség csapata ezen a találkozón is dicsőre méltóan küzdött.

Győr-Ferencváros 2:0 0:0, 2:0, 0:0

Győr, 8000 néző, vezető: Farkas.

GYŐR: Tóth - Kiss, Orbán, Tamás - Palotai, Máté - Keglovich, Győrfi, Morvai, Korsós, Povázsai.

FERENCVÁROS: Gécz - Havasi, Páncsics, Horváth - Percsik, Lukács - Kókény, Varga-Juhász, Orosz, Fenyvesi dr.

A válogatottjai nélkül kiálló Ferencváros ellen a hazai csapat mindjárt az elején nagy fölénybe került és szinte végig támadta az első félidőt. Győrfi, majd Korsós szerezhetett volna gólt, a Fradi-védelem azonban az utolsó pillanatban mentett. Időnként

a Ferencváros is vezetett támadásokat, és azok közül egyik-másik igen veszélyes volt.

A második félidőnek is ugyanaz volt a képe, mint az elsőnek. Először győri rohamok következtek. A 18. percben Varga nagy lövésért védte a győri kapus, két perc múlva pedig Fenyvesi II. elől kellett kifutással mentenie.

A hátralevő időben mezőnyjáték folyt. Hosszabítás után Győrfi Povázsaitól kapott labdát a jobb sarokba lötte. 1:0.

Továbbra is a győriek roha-

Ózd és a Salgótarján újra az NB I-ben

Az NB I/B utolsó előtti fordulójára meghozta a nagy döntést. Az Ózdi Kohász és a Salgótarjáni BTC csapata visszatért az NB I-be, annak ellenére, hogy a tarjániai az utolsó helyezett Láng SK-tól vereséget szenvedtek, az ózdiak pedig csak az egyik pontot tudták elhozni Oroszlányból. A feljutás kérdésében a Borsodi Bányász mondta ki a döntő szót, mert Szombathelyen kétvállra fektetie a Szombathelyi Haladást.

A kiesés egyik „áldozata” már megvan. A Láng SK hiába hajrázott kitűnően, már nem kerülheti el sorsát. A szintén kiesést jelentő 15. hely elkerüléséért még áll a harc öt csapat között.

Láng SK-Salgótarján 2:1 (0:0)

A kulturáltabban játszó és többet támadó vendégcsapat tehetetlen csatársora miatt szenvedett vereséget a lelkesen küzdő és helyzetét jobban kihasználó Láng csapatától.

Ganz-MÁVAG-Dunaújváros 1:1 (0:0)

Dunaújvárosban csapkodó, alacsony színvonalú mérkőzésen a vendégcsapat állt közelebb a győzelemhez.

Borsodi Bányász-Szombathelyi Haladás 1:0 (0:0)

A hazai csapat lényegesen többet támadott, de a rendkívül lelkes borsodiak mégis meg tudták szerezni a két pontot.

Budafok-Szállítók 2:0 (2:0)

Jó iramú mérkőzés. A hazai csapat határtalan lelkesedéssel, gólrátörően játszott.

Oroszlány-Ózdi Kohász 1:1 (1:0)

Közepes színvonalú mérkőzés, sok kihagyott helyzettel. A hazai csapat lényegesen többet és veszélyesebben támadott. Szendrei (Ózd) egy 11-est kihagyott. Góllövő: Máté, ill. Szendrei.

Egyetértés-Miskolc 3:0 (1:0)

A hazai csapat, főként a II. félidőben mutatott játékaival múlta felül ellenfelét.

Győri MÁV DAC-Nyíregyháza 2:0 (2:0)

Győr, 1000 néző, vezető: Kaposvári. G.: Nagy, Sulyok.

Székesfehérvár-BVSC 1:0 (0:0)

A hazai csapat sok helyzetet dolgozott ki, de ezekből csak egyet sikerült értékesítenie.

Csak az utolsó forduló dönt az NB II-ben

Az NB II. utolsó előtti fordulójára sem hozta meg az első lépés kérdésében a végleges döntést. A III. ker. TTVE és a Jászberény ugyan 2-2 ponttal vezet, de - különösen az

Table with 2 columns: NYUGATI CSOPORT and KELETI CSOPORT. Lists teams and their points.

Table with 2 columns: NYUGATI CSOPORT and KELETI CSOPORT. Lists teams and their points.

óbudaiak -, mégsem lehetnek biztosra, mert ha utolsó mérkőzésükön „kiskislanak”, akkor gólránnyal könnyen elveszíthetik első helyüket.

Az év utolsó atlétikai versenye

Az augusztus 23-i nagy esőzés miatt elmaradt váltóbajnokság második napjára az olimpia miatt csak vasárnap kerülhetett sor. Az atlétika történetében az első eset, hogy novemberben került megrendezésre pályabajnokság.

A férfi bajnokságokat az Ú. Dózsa, a Bp. Honvéd és a Bp. Spartacus nyerte,

a serdülők és ifjúságiak kilenc bajnoksága közül pedig az Ú. Dózsa és ASI egyet-egyet nyert.

A nap legjobb eredményét a Bp. Honvéd 4x200-as váltója érte el (Baran, Kalocsai, Gyulai, Csutorás) 1:26,4-gyel. Itt

Csutorás és Mihályfi vívott szép harcot. 4x800-on az Ú. Dózsa győzött 7:55,6-tal s érdekes, hogy a csapatban három „Nagy” futott - Sándor, Károly és Imre, Pamukival kiegészítve.

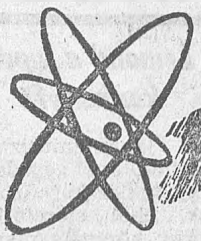
A felnőtt női 4x100-on a Szolnoki MÁV győzött 50,2-vel.

A Bp. Honvéd túlváltott, a nagy esélyes Ú. Dózsa pedig nem jelent meg a rajtnál. 3x800-on igen jó, 7:10,2-es idővel a Békéscsabai Dózsa együttese győzött.

Az 5000 méteres csapatversenyt 49 ponttal a Bp. Spartacus (Simon, Pintér, Schneider, Kun, Witzli) együttese nyerte.

AZ NB I/B ÁLLÁSA

Table with 2 columns: Team and Points. Lists the current standings of teams in the NB I/B league.

A TUDOMÁNY és a TECHNIKA világából

Új szovjet atomerőmű

A közelmúltban megkezdte működését a belojarszki atomerőmű első 100 000 kilowatt teljesítményű részlege. Az erőmű érdekessége, hogy a gáz nukleáris túlhevítése magában a reaktorban megy végbe, mielőtt a gőz a turbinába jutna. Az erőmű 307 helyiségét keskeny betonfolyosók kötik össze. A legmélyebben fekvő folyosó 13 méterre van a föld alatt, a legmagasabb pedig 45 méterre a föld felett. Az erőmű szellőzőkélménye 100 méter magas.

Védőbevonat turbinalapátokra

Egy osztrák fémmegmunkáló vállalat mérnökei új eljárást fejlesztettek ki a turbinalapátok és a rakétahajtóműfűvókák vékony felületi bevonására az oxidálás ellen. Az eljárás során az alkatrészeket olyan rezolvadék-fürdőbe mártják, amely 60 százalék szilíciumot vagy krómot tartalmaz. Ezek az anyagok azonnal vegyületet alkotnak az acéllal, s ellenálló védőbevonatot hoznak létre. A réz hordozóanyagot elektrokémiai megmunkálással távolítják el.

Távírányított gépkocsi

Nemrégiben különös Moszkvics gépkocsi hívta fel magára a figyelmet. Sztavropol utcáin. Az autóban ugyanis senki sem ült, mégis ugyanúgy mozgott az utcák forgatagában, mint a többi jármű. Betartotta a közlekedési szabályokat, megállt a tilos jelzésnél, jelezte, ha fordulni akar stb. A különös gépkocsit Pjotr Kuznyecov mérnök szerkesztette, aki a rádiótávírányításnak a gépkocsiszásban való felhasználási lehetőségeit tanulmányozza. Az autó rádióvevőberendezését a csomagtartóban helyezte el. A hozzá tartozó 0,1 W teljesítményű adókészülék hordozható.

Precíziós csiszológép

Egy angol gyár rendkívül egyszerű, de nagy pontosságú csiszolóberendezést hozott forgalomba a különféle alkatrészek ultrafinomságú felületmegmunkálásához. Az új berendezés csiszolólapjának széle fogazott, s ebbe kapaszkodva jár körül a csiszolószerszék, miközben a kis fogaskerék gumihengere állandóan forgatja a csiszolólapra helyezett tartótömböt. Két fogaskerék egy-egy alkalmazásával még gazdaságosabb a csiszolószerszék munkája.

Száz tonnát mér néhány centiméteres mérőelem

A kétkarú emelő és a rugózás elvén működő mérlegek egyeduralma megtört. A mérés-technikába is bevonult az elektromosság után az elektronika. Az ipar megkezdte az elektronsóvelkekkel, kábeleikkel működő mérlegek gyártását. A Kalibergyár készíti a különleges, de alig néhány centiméter átmérőjű mérőelemeket, amelyek például vasúti sínek réseibe ágyazva, átveszik az áthaladó vagon nyomását, és a vagonok súlya arányában megváltozik a mérőelemek elektromos ellenállása. A mérési eredményt kábelek segítségével vezetjük el abba a helyiségbe, ahol elektronsóvelkekkel felerősítve, műszerről olvassák le a mérési eredményt. Az új elektronikus mérleg 40 kilótól 100 tonnáig mindenféle teher mérésére alkalmas.

A RÉGÉSZET NAGY ÉVTIZEDE

Napjainkról, mint a tudomány nagy korszakáról beszélve, sokan csak az atomtechnika és az űrkutatás káprázatos eredményeire gondolnak, s nem veszik észre más tudományágak nem kevésbé jelentős vívmányait. Pedig a haladás szédítő tempója a tudomány egész frontjára jellemző — jellemző az archeológiára is. Nem túlzás azt állítani, hogy az utolsó évtized: a régészet nagy évtizede, sehol ilyen kutatási lázról és sehol ennyi, a régmúlt és a történelem előtti kor homályába fényt vető feltárásról, leletről nem szólnak korábbi évkönyvei. És hozzátehetjük: még soha olyan nagy nyílvanosság és érdeklődés nem kíséerte munkáját, mint manapság. Újabb sikerei csak a múlt századi kezdet, a régészet klasszikus kora első világszenzációival, például Trója feltárással vethetők össze. Képtelenek lennénk itt csak számba venni is azokat az értékeket, amelyekkel az utóbbi évek során a kultúra kincsestárát gazdagította. Csúpn egy kisebb válogatással kell beérnünk, a válogatás körét is leszűkítve egyetlen övezetre: Kisázsia és a Közel-Kelet nyugati vidékeire, arra a területre, ahol az európai kultúra és civilizáció bölcsője ringott.

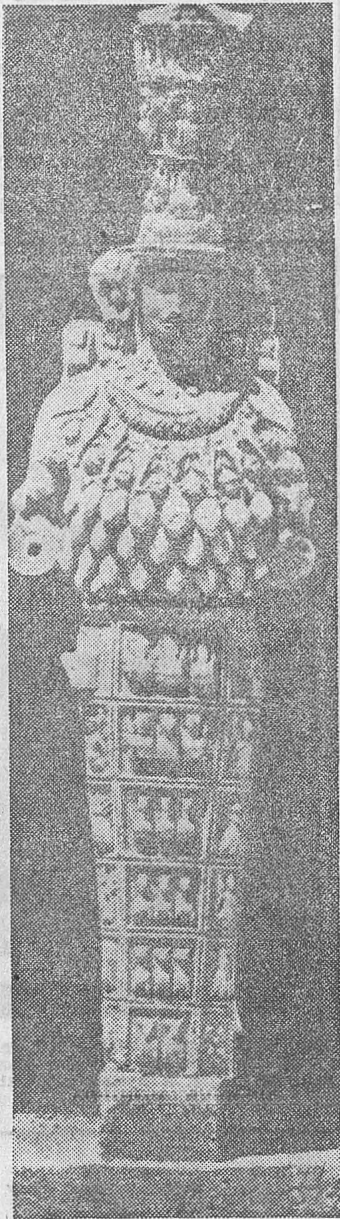
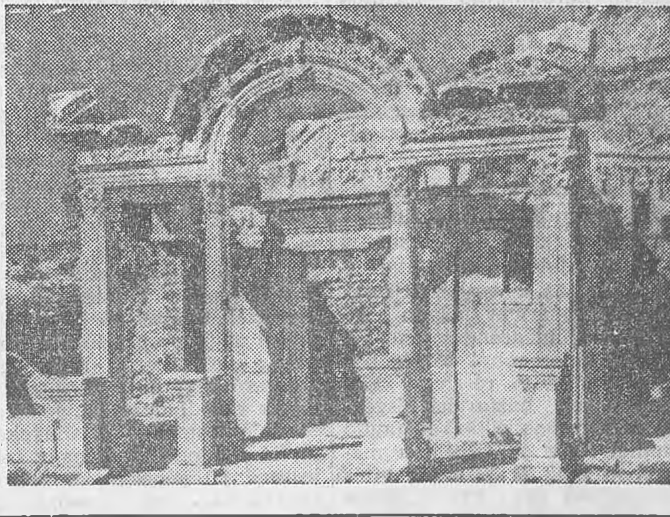
TÖRÖKORSZÁG

Ha már imént Trójáról eszt szó, érdemes felidéznünk, hogy Trója feltárása mérföldkő a régészetben abban az értelemben is, hogy számos további ásatásra adott ösztönzést az ókori világ ismeretlen időkben eltűnt, elpusztult központjai helyén. Trójáról a török föld legértékesebb archeológiai lelete került felszínre.

Mindjárt utána kell emlétenünk a századvégi eredményt: Aphrodisziasz, a szerelem istennőjének szentelt ókori görög város feltárást Törökország nyugati partvidékén. Aphrodisziasz szomszédvárosa: Ephesosz ókori görög kikötő, a római uralom éveit alatt tartományi székhely, kereskedelmi göcpon — néhány részletét, például a hajdan világsodának tekintett Artemisz-templomát még a múlt században tarták fel. Újabb osztrák régészek dolgoztak itt; megtalálták és részben helyreállították Hadrianus egykori templomát. A szentély mögött a IV. századból való keresztény fürdő nyomaira bukkantak. Kutatásainak mintegy a koronája az epheszoszi Artemisz közel 4 méteres szobra, amelynek még strucctojás-füzéret is úgy szólván sértetlenül sikerült kibontaniuk a földsről. (Lásd képeinket.)

LIBANON

Bejruttól északkeletre fekszik Baalbek városa, jelenleg mintegy tízezer lakosú üdülőhely, az ország egyik legtekint-

télyesebb kulturális központja. Neve a görög korban Heliopolisz volt, mint több más városé a Közel-Keleten, például Egyiptomban a Kairó határában állott ósi városé, amelyet a napisten tisztelőinek szentelt, Baalbekben a napisten szentélyének és több római kori templomnak romjait, ezek ma a város legkülönbözőbb nevezetességei. Az ásatások azóta sem szünetelnek, úgy szólván minden év újabb és újabb meglepetésekkel szolgál. Libanon területén itt végzik a legnagyobb méretű feltárási munkát.

SZÍRIA

Szíriában Ugaritnak, a hasonló nevű birodalom fővárosának évtizedek óta folyó feltárása a legjelentősebb régészeti vállalkozás. A város létezésére 1929-ben derült fény — Ras Shamra falu környékén megtalálták az ugariti uralkodó gazdag könyv- és levéltárát. Páratlanul értékes lelet. Most ugyanitt egy szintén egyedülálló művelődéstörténeti dokumentum került felszínre: kőre vésett ábécé az i. e. XIX. századból. Harminc betűjével ez az eddig ismert

legrégibb ábécé. Alaposan megzavarja a betűírás kialakulásával kapcsolatos nézeteinket.

IRAK

Jelenleg Hatra városa az iraki archeológiai kutatások legfontosabb pontja. Ennek az ősi karavánvárosnak 6 kilométer hosszú falai kétszer is feltartóztatták a római légiőket, amelyek végül — 240-ben — földig rombolták őket. Két nagyon értékes lelet került elő itt az utóbbi években: egy királynő szobor áldásosztó tartásban és egy kőlap a Pithagoras-tétel vésetével — jó ötszáz esztendővel Pithagoras születése előtti korból.

Az Irakban folyó ásatások eredményei közül meg kell említenünk még Jarmo feltárást. Jarmo — fantázianév, amelyet Robert Braidwood, a chicagói egyetem professzora adott az Észak-Irakban általa felfedezett 12 ezer éves falucsukának. Braidwood annak a történelmi pillanatnak az archeológiai dokumentálására törekedett, amikor a vadászó-halászó ember a föld megműveléséhez kezdett — ez a mai civilizáció születésének pillanata, ennek emléke Jarmo. További jelentős iraki eredmény: az Úr városa lépcsős templomának mintájára készült kalifaminaret feltárása Szamarra városában, amely a IX. században fejedelmi székhely volt (ide költözött a kalifa Bagdadból).

JORDÁNIA

Petráva — ez a hatalmas kiterjedésű sziklaváros Jordánia területének legnevezetesebb műemléke. Feltárása még napjainkban is folyamatban van. Csillapulatlan érdekességgel folynak a kutatások a Holt-tenger partja mentén is, ahol az ötvenes évek elején egy, az i. e. I. századtól az i. sz. II. századig fennállott vallási szekta kolostorából és barlangjaiból (ezeket i. sz. 68-ban a rómaiak pusztították el), roppant tudományos értékű vallási és történelmi feljegyzések kerültek elő. Van közöttük egy tekercs, amely az Öszövétségnek az eddig ismert legrégebbi szövegénél 900 esztendővel korábbi szövegét tartalmazza. Ennek és más, itt talált tekercseknek a megismerése sok tekintetben módosította a korai kereszténységéről alkotott eddigi képünket.

IZRAEL

Az Izraelben kutató régészek „ígéret földje”, a Holt-tengertől délre elterülő Negev pusztaság; itt csak „meg kell kaparni a földet” s már valami ókori emléket fog az ásó. Különösen sok műemlék feltárása fűződik Nelson Glueck professzor, a cincinnati héber főiskola tanára nevéhez. Ő az Ótestamentumot úgy szólván Baedekerként használva, már régebben is rengeteg — mintegy 1500 lelőhelyet fedezett fel, s találta meg Salamon király rézbányáját és Vörös-tengeri kikötőjét az Akabai öbölben. Újabb kutatóútjai során megállapította, hogy a Negevpusztaság a történelem folyamán többször is lakott terület volt. Több nabateus település nyomait tárta fel, erődítményeket, kutakat, csatornákat, öntözőciszternákat.

Egyiptom, Irán, Szaud-Arábia régészeti újdonságairól, a Földközi-tenger keleti partjainál portyázó bűvár-archeológusok nagyszerű zsákmányairól már szólni se kell, hiszen ennyi bizonyíték is hitelesíti bevezető állításunkat: a régészet nagy évtizede után vagyunk. S nem kétséges: újabb nagy évtized előtt.

Ny. G.

Rakétákkal a jégesők ellen

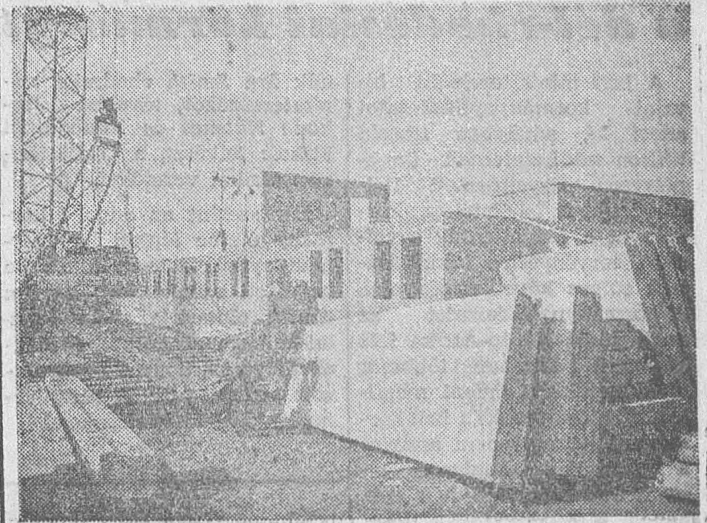
Egészen a legutóbbi évtizedekig világszerte harangok zúgatásával, viharagyuk puffogatásával próbálták elhárítani a pusztító jégesőkkel fenyegető zivatarfelhőket. Ezek az elhárítási eszközök gyakorlatilag semmilyen védelmet nem adtak. Csak a technikai fejlődés és a zivatarfelhők belső szerkezetének alaposabb megismerése nyitott reális lehetőségeket a jégesők elhárítására. Az utóbbi évtized alatt Európa és Amerika számos országában kezdtek széles körű kísérleteket a jégesők felhők „megszelídítésére”, s az eredmények biztatóak.

Az Ausztriában kilenc éve folyó jégeső-elhárítási kísérletekről a Magyar Meteorológiai Társaság ülésén dr. Walter Friedrich, az Osztrák Meteorológiai Intézet osztályvezetője tartott előadást. Elmondotta többek között, hogy Stájerországban és Karintia egyes vidékein maguk a mezőgazdasági termelők kezdeményezték a jégeső elhárítását, majd ebből fejlődött ki az állami támogatással megszervezett tudományos kísérletek sora.

Már a repülőgépekről kiszórt szénsavhó is csökkentette kissé a jégeszemsék erős megfagyását, de még ennél is jobbnak bizonyult az „ezüstjódid-oltási” módszer. Ausztriában legutóbb főleg speciális rakétákat készítettek az ezüstjódid-emulzió felhőkbe juttatására, illetve szétpermetezésére. Ugyanakkor a vidék magasabb hegyeire — az ezüstjódid-gáz feláramoltatása végett — generátorokat telepítettek. A módszer lényege az, hogy a felhőkbe juttatott ezüstjódid-szemcsék hatására a szokatlanul magasabb hőmérsékleten (a mínusz 15—20 fok helyett már mínusz 5 fokon) megkezdődik a jégeszemsék képződése, s így többségük már a lehullás idején megolvad, vagy pedig lényegesen puhább állapotban, gyakran hókászerű anyagként kerül a talajszintre, a kár lényegesen csökken.

A kísérletek és a statisztikai felmérések során megállapították, hogy a repülőgépes vagy rakétás elhárítási módszerrel körülbelül 15—20 százalékkal sikerül csökkenteni a jégesők számát.

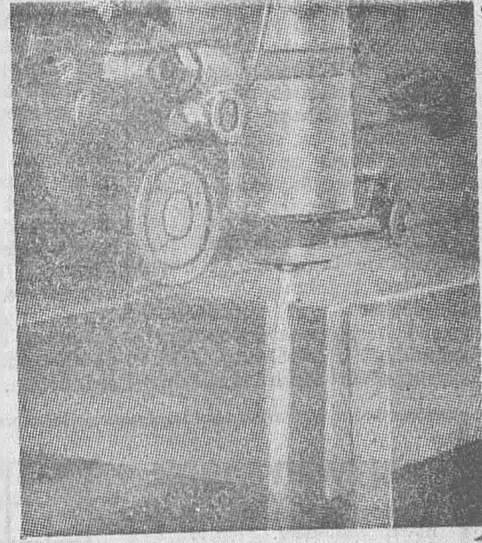
MŰANYAG-HABSALAK PANEL

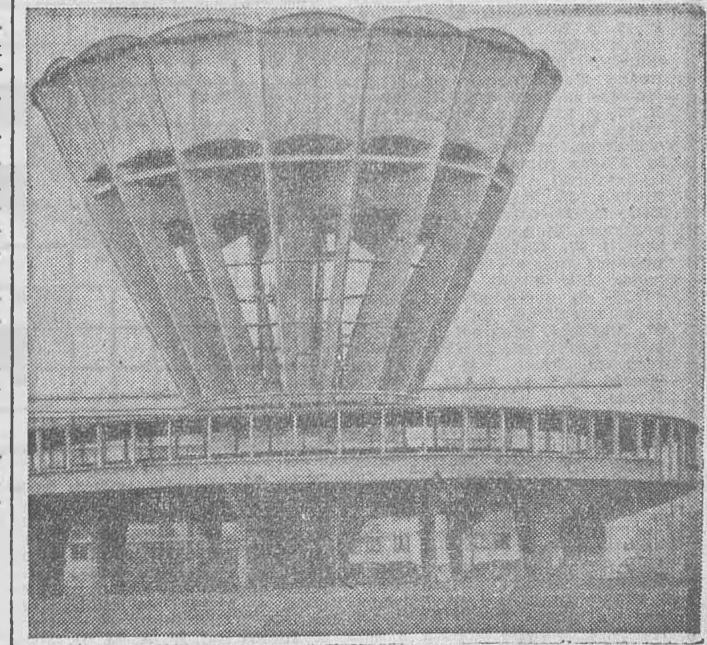
Csehszlovák építőipari újdonság az új falpanel, amely két vékony lemez között elhelyezett műanyag és habsalak keverékéből áll. Kiseb-letű lakóházaknál ez a faelem igen jól bevált és most ezzel a módszerrel 200 új lakóházat építenek. Ez a panel típus hő- és hangszigetelő képesség szempontjából 92 cm vastag téglafalal egyenértékű, de annál 50 százalékkal olcsóbb. A műanyag habsalak hőszigetelő réteggel épített lakóházakban a fűtőberendezés, a tüzelőanyag költése mintegy 20 százalékkal alacsonyabb, mint a hasonló nagyságú téglafalazatú épületben.

Nagy teljesítményű plazmavágó berendezés

A drezdal Manfred v. Ardeane kutatóintézetben fejlesztették ki ezt a nagy teljesítményű plazmavágó berendezést, amelyet képünk egy 80 mm vastag 20 MnCr 5 ütővetű lemez vágása közben ábrázol. A berendezésből kilépő plazmatűz igen keskeny (max. 10 mm), ami a vágóban forró mangánbűvet esetében 160 V feszültség, 600 A áramerősség és 96 kW felvett teljesítmény mellett 0,45 m/perc vágási sebességet biztosít.

MODERN VÍZTORONY

Ez évben helyezték üzembe ezt az érdekes megoldású víztornyot, amely Guillaume Gillet francia építőművész tervel alapján készült. A legyező formájú víztorny az alsó kör alakú építménnyel harmonikus kompozíciót alkot. Az alsó építmény alatt parkolóhelyet létesítettek, az emeleti részen pedig placi standokat lehet felállítani.

Tatabányán nyílt meg az ország második, de legkorszerűbb módszertani bölcsődéje. A szülők és az óvónők rendszeresen és kölcsönösen tájékoztatják egymást a kicsinyek szokásairól, egészségi és kedélyállapotáról. Megfigyeléseikről kis könyveket vezetnek és ezeket a szülők rendelkezésére bocsátják. Képviselet: a gyermekek délelőtti foglalkozása.

Wilson figyelmeztette a dél-rhodesiai kormányt

A brit miniszterelnöki hivatal kormányfőiratkozatot adott ki, amelyben Harold Wilson miniszterelnök ünnepélyesen figyelmezteti Dél-Rhodesiát és fehér telepes kormányát a függetlenség egyoldalú, törvénytelen kiküldésének súlyos következményeire. A kormányfőiratkozatot az angol rádió Közép-Afrika felé sugárzott adásaiban többször megismételte. Londoni megfigyelők rámutatnak: a brit kormányfőiratkozatot nem annyira a láthatólag mindenre elszánt Smith-kormányról szól, hanem elsősorban a Dél-Rhodesiában élő angol származású fehér telepes lakosságot figyelmezteti a „függetlenségi puccs” gazdasági és politikai következményeire.

Ian Smith rhodesiai miniszterelnök a parlamentben válaszolt a brit kormányfőiratkozatra. Kijelentette, hogy a rhodesiai parlamentnek számba kell vennie az angol kormány véleményét, amely „némi aggodalmat” okoz, majd zsarolásnak és megfélemlítési kísérletnek nevezte Harold Wilson kormányának nyilatkozatát.

Mint az UPI amerikai hírügynökség közölte, az angol kormány bejelentette, hogy Rhodesia ügyében alkotmányozó kerekasztal-értekezletet szándékozik összehívni. A terv szerint az értekezletre meghív-

nák Ian Smith rhodesiai miniszterelnököt, továbbá Joshua Nkomót és Ndabaningi Sithole elnököt, a bebörtönzött afrikai vezetőket.

Hír szerint az angol kormány életbe lépteti a kormányfőiratkozatot kizárólagos helyezett szankciókat, ha Ian Smith elutasítja a kerekasztal-konferencia tervét, és megakadályozza, hogy a bebörtönzött afrikai vezetők részt vehessenek a tárgyalásokon.

Új kozmikus testek szerkesztésén dolgoznak a szovjet tudósok Fedorenko felszólalása az ENSZ világűrbizottságának 6. ülésén

New Yorkban megnyílt a világűr békés felhasználására alakult ENSZ-bizottság 6. ülészaka.

Az ülészakon felszólaló Fedorenko szovjet küldött a Voszhoz űrhajót olyan későbbi űrhajók prototípusának nevezte, amelyek egész expedíciókat szállíthatnak a világűrbe.

A szovjet küldöttség vezetője a továbbiakban ismertette a Szovjet Tudományos Akadémia űrutasítási programját. Elmondta, hogy a Kozmosz-műholdakkal magaslégköri-sz kozmikus kutatásokat végeznek, a földgolyót körülvevő sugárzási övezeteket tanulmányozzák. Manőverezésre és a roppályára megváltoztatására képes Poljot-típusú új kozmikus testek szerkesztésén dolgoznak. Ezek az első lépést jelentik a bolygóközi repülések megvalósításához szükséges állomások létrehozásában.

A Szovjetunió — hangoztatta a szónok — továbbra is mindent elkövet, hogy az egyenjogúság alapján fejlődjenek a nemzetközi együttműködés a világűr békés célú hasznosítása érdekében.

180 új Ikarus-autóbuszt kap Budapest novemberben és decemberben

Kalauzok, gépkocsivezetők, forgalmi szakemberek, a Fővárosi Autóbuszüzem brigádvezetői tanácskoztak az elmúlt hónapok tapasztalatairól, s a téli feladatokról.

A tanácskozáson elmondották, hogy az autóbuszok forgalma a vártnál is gyorsabban emelkedik,

s az idén 460 millió utasra számítanak.

A harmadik negyedévben például 9 millió utassal többet szállítottak, mint a múlt év azonos időszakában. Egyre nehezebb biztosítani a forgalom zavartalanását, mert ma már több, mint 120 000 gépjármű közlekedik a fővárosban. Különösen a csúcspontok óráiban lassul le a közlekedés, gyakori a torlódás és fokozódik a baleseti veszély is.

Az idén a hirtelen fékezések miatt 239 utas sérült meg. Ebben gyakran „ludasak” a gépkocsivezetők, de a járdáról meggondolatlanul lelépő gyalogosok is. Csülkcent viszont a korai indításból, vagy ahogy szaknyelven mondják, elcsöngetésből eredő szerencsétlenségek száma.

A gépkocsivezetők, kalauzok elmondották:

igyekeznek udvariasabbak, előzékenyebbek lenni és nagyobb türelmet kérnek az utasoktól.

Nagymértékben akadályozza a Fővárosi Autóbuszüzem munkáját az állandó kalauz-és gépkocsivezető-hiány. Nemegyszer megtörténik, hogy kevesebb a gépkocsivezető, vagy kalauz, mint amennyi kocsi forgalomba tudnának küldeni.

Mindent megtesznek, hogy a vállalat dolgozóinak helyzetét segítsenek, így például kérésükre biztosítják, hogy

a kalauz-gépkocsivezető házaspárok egyidőben és lehetőleg egy kocsin teljesíthessenek szolgálatot.

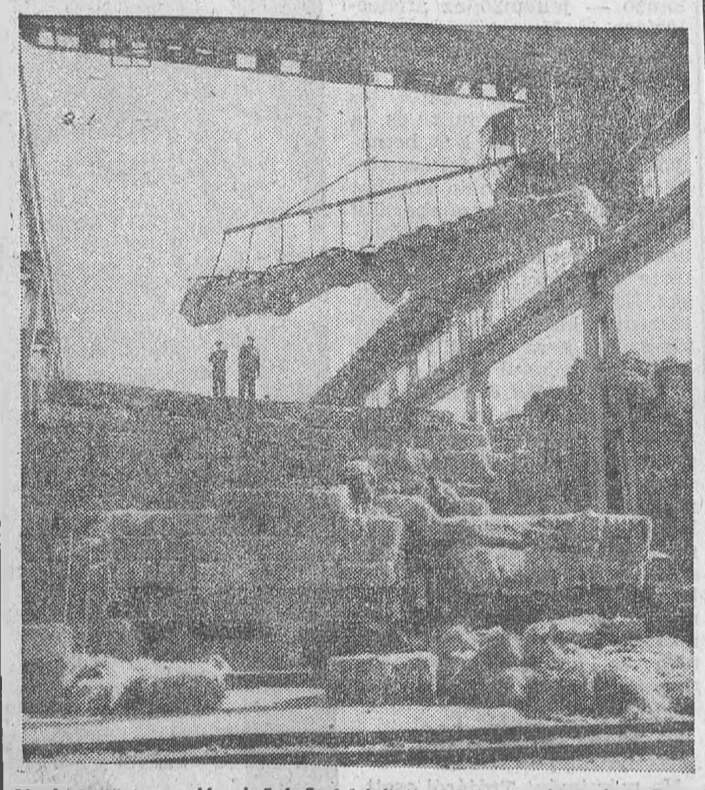
November és decemberben 180 új autóbuszt kap a vállalat. A legrosszabb állapotban levő autóbuszokat kicserélik, 104 új járművet a legforgalmasabb vonalakon járatásúrtésre használnak fel. Várhatóan néhány lakótelep közlekedése jelentősen javul majd. Felkészültek az Erzsébet-híd átadására: a hídon keresztül közlekedik majd a 7-es, a 8-as, a 16-os, a 19-es és a 89-es autóbusz.

Tovább bontják az elavult józsefvárosi házakat

A Józsefvárosban természetesen folytatják a megrokkant Tömő és Jázmin utcai házak kiürítését. A lakóknak nem kell ügynevezett mentesítő lakásokba költözniük: a fővárosi tanács azonnal végleges otthont jelölt ki számukra.

A Baross utcától délre a Buváti tervei szerint bontják a házakat. Úgy tervezik, hogy itt a jövő év elején lerakják az első 17 emeletes ház alapjait. Az első négy hasonló követi.

A Köztársaság tér és Luther utca sarkán épülő 107 lakásos, modern OTP-ház tervezésénél arra is ügyeltek, hogy a tűzfalakat eltakarják majd a „felhőkarcolók.” A Luther utcai ház B épülete 13 szintes lesz. A házak közötti téren autóparkolót létesítenek.

Napi 60-65 tonna jó minőségű, fehérített cellulózt gyárt már a Dunai Szalmacellulógyár. A gépkocsikon, vonaton érkező bálázott szalmát daruvál rakják a nyitott tárolókba. Egy-egy emelősor 22 bálát fog a daru.

Még mintegy 800 000 hold gabona vetetlen

Az elmúlt két hét eszései országszerte gátolták az időszezon legfontosabb munkáját, a szántást és a vetést. A Földművelésügyi Minisztérium legújabb értékelése szerint az ország területén még mintegy 800 ezer hold gabona vetetlen.

Az egyik legtöbb nehézséggel küzdő vidéken, Baranyában, az utóbbi két héten hullott 130 milliméternyi csapadék annyira felzárkózta a talajt, hogy még a lánctalpas traktorok sem bírnak megbirkózni a sárral. A szántótraktorok és a vetőgépek itt még a hét végén is álltak. Hajdú-Bihar, Heves és Békés megyében szombaton már ismét megjelentek a vetőgépek a földeken.

A szántás-vetés kényszerű szünetét országszerte felhasználták a betakarítás meggyor-

sítására. Békés megye határában a két minden napján 20 000-nél többen törték a kukoricát, vágták a szárat és szedték a cukorrépat. Baranyában hasonló erővel végeztek ugyanezeket a munkákat. A kukoricatáblákon a csapadékmentes időben is csak esőköpenyben dolgozhattak. A rendkívül nehéz körülmények között is már egész Baranya megyében befejezték a burgonya és a napraforgó betakarítását, a cukorrépa 80, a kukoricának pedig körülbelül 50 százalékát juttatták biztos fedél alá.

A tartós esőzés miatt a szőlők sok helyütt rothadásnak indultak, tehát minőségromlás veszélye fenyeget. A gazdák éppen ezért mindenütt teljes erővel láttak hozzá ehhez a munkához is.

Negyven új szolgáltató házat, szervizüzemet nyitnak az év végéig

Szarvason megnyílt az ország legkorszerűbb szövetkezeti autószerelő, amely több mint hárommillió forintot költséggel készült. Az avatás alkalmából Erdős József, az OKISZ elnöke, tájékoztatást adott a kisipari szövetkezeti javító-szolgáltató tevékenységről és a hálózat fejlesztéséről.

Békés megye ktsz-ei az elmúlt évben 67 millió forint értékben végeztek a lakosság részére javítást-szolgáltatást. Ma már 563 szövetkezeti fiókban és 65 felvevőhelyen fogadnak el megrendeléseket. A megye valamennyi községében van cipőjavító részleg. Sok helyen van háztartási kisipar és elektromos cikkek javító műhely. Az év végéig a megyében még 21 kisebb javító-szolgáltató ház nyílik. Békés megyében 1966 végére a legki-

sebb községben is működni fog szövetkezeti üzlet, vagy felvevőhely. S ilyen hálózatot építenek ki más megyékben is.

A vidéken létesített szövetkezeti felvevőhelyek száma ma már meghaladja a 12 000-et. Az év végéig vidéken már 40-50 szolgáltató házat nyitnak meg. Ezekben a szolgáltató házakban szabóság, fodrászat és fényképezészet kap elsősorban helyet, ugyanakkor létesítenek több szervizházat is. A közeljövőben Sopronban, Kiskőrösön és Budapest a szarvasihoz hasonló, korszerű autószerelőket létesítenek. A jövőben nagyobb gondot fordítanak a szövetkezeti műhelyek korszerűsítésére, célgépekkel látják el a háztartási gépeket és elektromos készülékeket javító részlegeket és nagy teljesítményű gépeket kapnak a vegytisztító- és mosórészlegek.

HIREK

Lemond a japán kormányfő

Ikeda japán miniszterelnököt „jóindulatú gégedaganattal” egy tokiói kórházba szállították, ahol előreláthatólag november közepéig marad. De ezt követően is hosszú lábadozási időszakra számíthat. Hivatalosan közölték, hogy a hosszúra nyúló betegség miatt a miniszterelnök bejelentette lemondási szándékát. Ezzel az uralmon levő Liberális Demokratok Párt berkeiben megindult az utódlási harc.

DÉLNYUGAT-DUNANTÚL legnagyobb ipari beruházása lesz az Egyesült Izzó nagykereskedelmi gyáregységének építése. A korszerű ipari üzem néhány év múlva több ezer nő részére nyújt elhelyezkedési lehetőséget. A beruházás első szakaszában — a jövő év közepéig — elkészítik a kísérleti üzemet; a gyárépítés véglegesen 1980-ra fejeződik be.

REPULÓGÉP a pockok ellen. Az idén első alkalommal „vetettek be” repülőgépeket a pocokinvázió megfékezésére. Aldrinosz superfoszfáttal szórják végig az évelő pillangósokkal bevetett táblákat. A keverékben levő mérég elpusztítja a rágcsálókat, s egyúttal nagy mennyiségű tápanyagot juttatnak a lucernatáblákra.

ARATJÁK a balatoni nádat. Ezekben a napokban harminc munkás összesen 25 000 kéve jó minőségű termést takarít be. A balatoni nádatátás nagy szezonja egyébként csak november végén kezdődik; a 300 nádgazdasági dolgozó előreláthatólag félmillió kévet vág majd le.

A **CSEHSZLOVÁK** mezőgazdasági gépjármű legújabb termékeit működés közben mutatták be a hartai Lenin Termelőszövetkezetben. A szövetkezeti gazdák nagy érdeklődéssel tanulmányozták az új konstrukciókat.

700 HOLDON termeltek őszi újburgonyát az idén Szabolcs-Szatmár megyében. A második növényként vetett burgonya kiváló eredménnyel fizetett: a megye közös gazdasági átlagosan 60 mázsát takarítottak be holdanként.

BELFÖLDÖN is forgalomba kerül az új típusú tranzisztoros, nyomtatott áramkörös, három hullámsávós, a gépkocsári rászását kitűnően bíró autórádió, amely Székesfehérvárott készül. Az év végéig ötezeret adnak át a hazai kereskedelemben.

Elektromos karóra, házi meteorológiai állomás az NDK kiállításán

Az NDK órágyáraiból 1960 óta egymillió többféle óra került Magyarországra. Ezúttal negyszázhatvan óratípust mutatnak be az NDK vállalatától a RAVILL VI., Aradi utca 6. szám alatt kiállítottakban.

A Champion Electric a világ egyetlen olyan naptáras, elektromos karórája, mely egy 11 milliméter átmérőjű és 3 milliméter vékony, 1,5 voltos elemmel egy évig jár egyszerű felhúzással. Az ugyancsak naptáras Kaliber karórát viszont a kéz mozgása tartja állandó üzemben.

A kiállítás sztárjai közé tartoznak az aranyérmes, okleveles „Luxostar” színházi látszó és a sokfajta érdekes formájú, újfajta műanyagból készült szemüvegek. Szobadísznek is beillik az a több műszerből álló kisméretű berendezés, amellyel bárki saját használatára meteorológiai összképet alkothat. A kiállított újdonságok a jövő év első felében már vásárolhatók a szaküzletekben.

REJTVÉNYSAROK

VIZSZINTES: 1. Budapest környéki üdülőhely. Mórész Zsigmond kedvelt tartózkodási helye volt. 9. Török-tatár nomád nép volt. 13. A magyar munkásmozgalom egyik nőalakja (Flóra). 14. A földre gyűri. 16. Tamási Áron trilógiájának hőse. 17. A. F. 19. A Bükki hegység aljában, festői völgyekben fekvő üdülőhely. 20. Valamit tartanak benne. 21. Ráncossá tesz. 23. Elmentés kötőszó. 24. EHL. 25. R. 27. A szerelmi költészet: műzása. 29. ANI. 30. Cselekmény, cselekvés, latinul. 33. Férfinev. 34. Magas római szám: 2145. 36. Gyógyfürdő a Mátra erdős völgyében. 38. Régi ürmérték. 40. EUI. 41. Dátumrag. 43. Kemény hangnem. 44. Levelet küldött. 46. Emel!! 47. Gabonafélé. 49. Lovasokos fontos része. 51. Evszázados fák között fekvő, híres fürdő- és gyógyhely. 53. Maszszór, névelővel. 55. No tessék! 57. Vulkáni hamuból képződött kőzet, névelővel. 59. Össze-vissza mar. 60. Tüzes. 62. E. F. 63. Észak férfi név. 64. B. I. 65. A Mecsek déli lejtőjén fekvő város, kedvelt téli üdülőhely is. 66. ELÜ. 67. Az USA egyik déli állama. 70. Himfy névjele. 71. Fafata. 72. Hegygerinc a Pils hegységben, rajta szép üdülőhely van. 74. Télen is üzemben levő üdülőhely a Balaton mellett. 76. Ragadozó madár, névelővel. 77. Klimatikus gyógyhely 370 m tengerszint feletti magasságban.

FÜGGŐLEGES: 1. A Felső-Tisza mellékvize. 3. Lát betűi, keverve. 4. Buzdító szócska. 5. Budapestben is írt belga hegedűművész (1858-1931). 6. A. L. 7. LET. 8. Állami bevételek egyik fajtája volt. 9. Bácsika. 10. Har-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13											
16				17	18		19				
20			21				22		23		24
25			26				27			28	29
30		31		32			33			34	35
		36					37		38	39	40
41	42		43						44		45
47	48		49				50		51		52
53	GY		54				55	56		57	58
	59						60		61		62
63			64				65			66	
67		68					69		70		71
72							73		74	75	
76											

madik legnagyobb tavunk mellett üdülőhely. 11. Levélár, irattár. 12. Irán pénzegysége. 13. Hazánk legkeresettebb magaslati üdülőhelye. 15. A máj váladéka. 18. A Balaton északi partjának legrégebbi — télen is üzemelő — gyógy- és üdülőhelye. 22. Kerék, németül. 26. Retten. 28. Illatos ital. 29. A. M. 31. Tiszteletpéldány. 32. Bolíviai város. 34. Folyó Csehszlovákiában. 35. Vadregényes fekvésű tóparti üdülőhely. 37. Portéka. 39. Kinek a tulajdona? 42. Üdülőhely a Duna szorosában, télen is nyitva van. 45. Mindkét morzejel. 48. Tuniszi államférfi. 50. Csonthéjas gyümölcs. 51. Dologtalan méhek. 52. Z. U. 54. Egyiptom napisten. 56. MRP. 58. ... tréfa. 60. Nagyon jó. 61. Régi, elavult. 63. Gyermeleggondozó. 64. Csomó. 66. Hazánk egyik legrégebbi városa a Bükki hegység előterében. 68. ZOS. 69. Lakás közepel. 71. ENÜ. 73. Azt a személyt. 75. Lásd 62. sz.

életi HIRADÓ

(SAJTÓSZEMLE)
Szerkesztő:
a szerkesztő bizottság
Kiadja:
az Igazságügyi Minisztérium és
Országos Parancsnoksága
Budapest, V. Steindl
utca 8.
Szikra Lapnyomda, Budapest